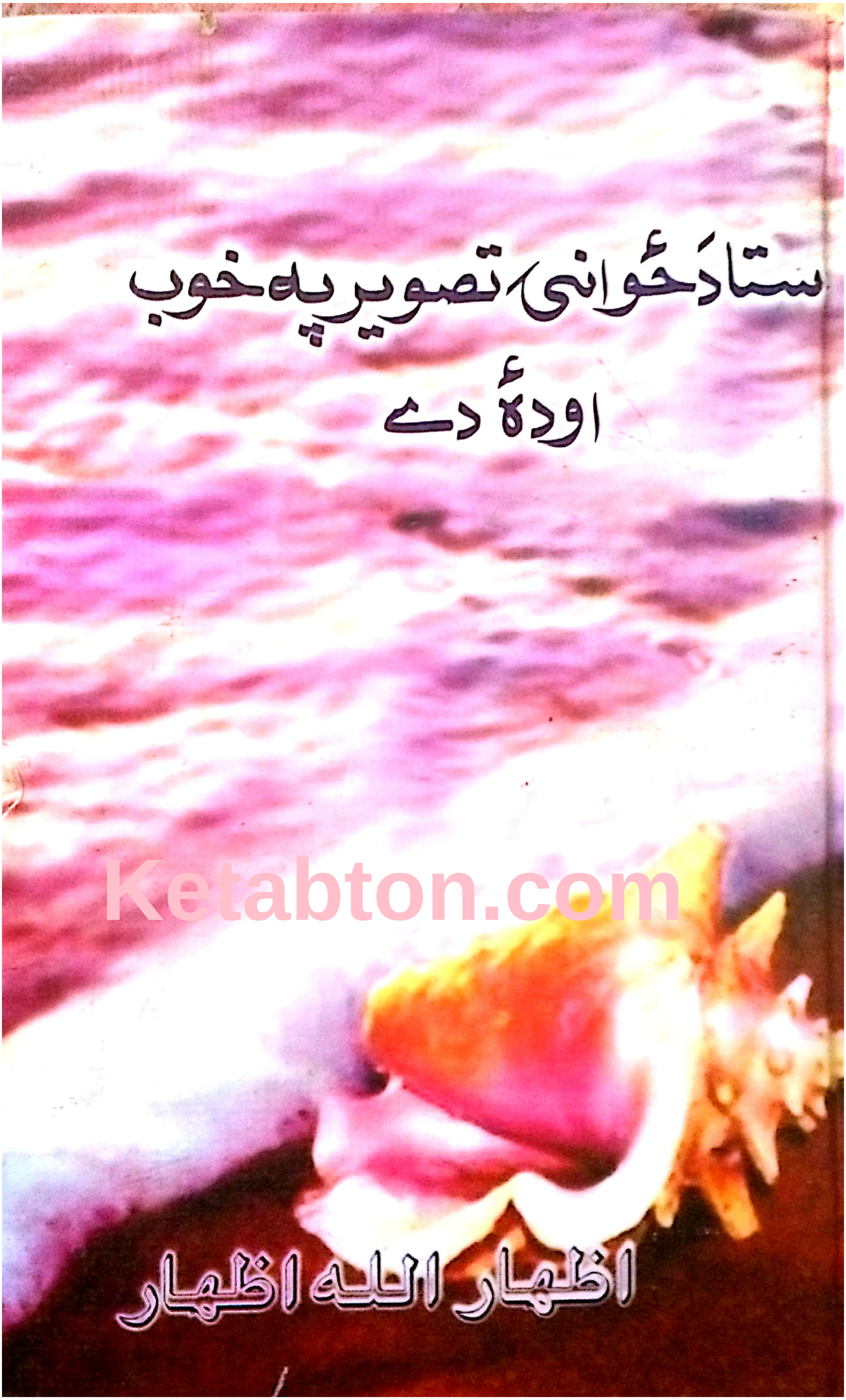

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

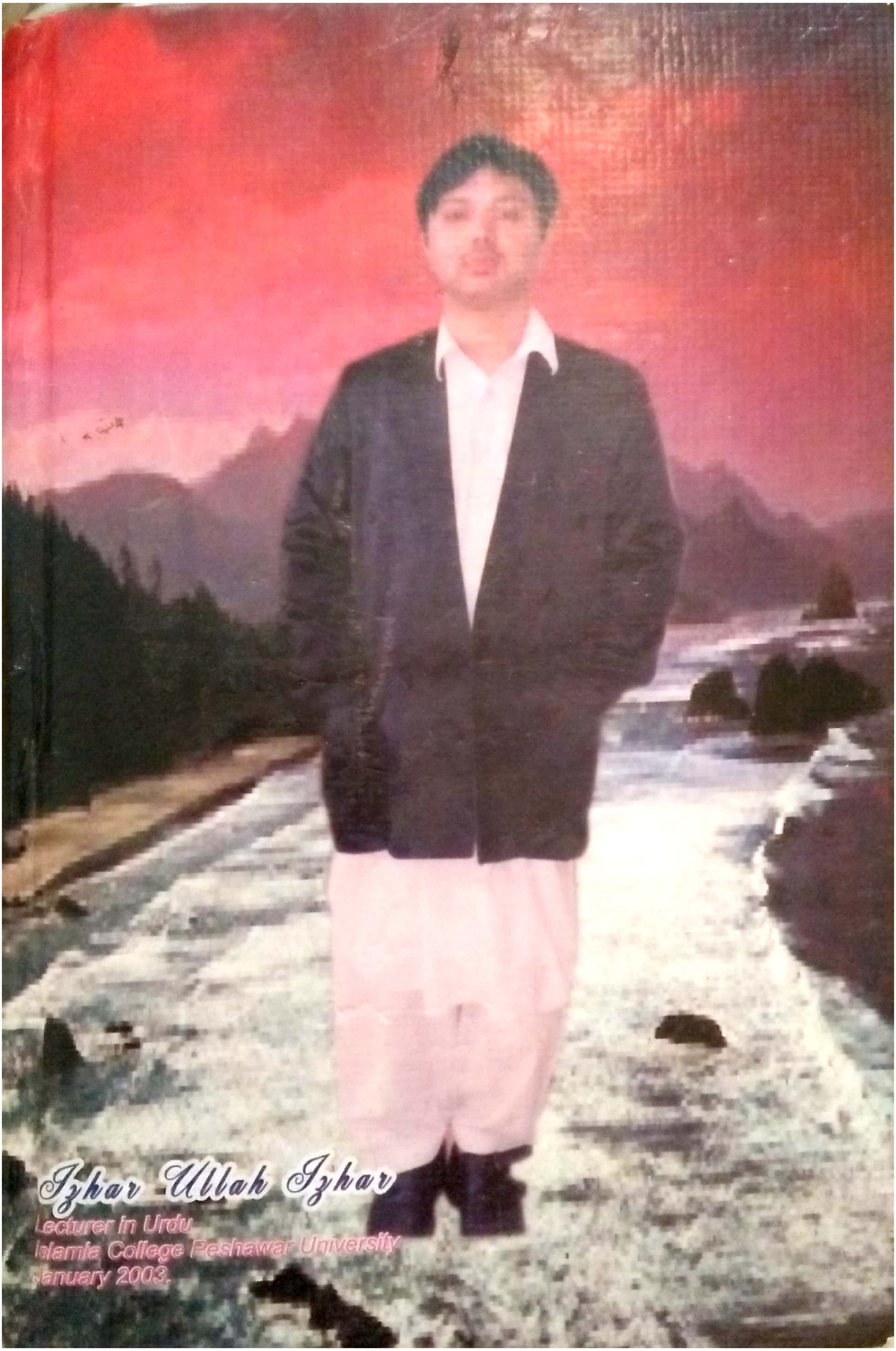

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا د ځوانۍ تصویر په خوب
اودهٔ دے

اظهار الله اظهار

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځپله مینه باندې حق دې زما

کتاب * ستا د خوانۍ تصویر په خوب اوده دے
مصنّف * اظهار الله اظهار
ترتیب * محمد ایاز غزل، شکیل احمد نایاب
اهتمام * پروفیسر شوکت الله حسن، محمد داؤد کمال محسن
پروف ریډنګ * نوشاد حکیم، پروفیسر سید ایوب شاه
رومبے اشاعت * جنوري ۲۰۰۳ء
پریس * انصاري پرنټنګ پریس محله جنګي پېښور
کتابت * ارشاد خان "پښتو اکېډيمي پېښور
قیمت * دوسل روپۍ (۲۰۰)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

انتساب

دَخپل عظیم پلار پروفیسر انعام الله جان قیس
او دَ خپلې درنې مور په نوم، چې
ساه ساه يې راته دَ جنتونو نکهتونه
راسپړي . او نظر نظر يې راته په لارو
کښې دَ رفعتونو اسمانونه او دَ اسمانونو
رفعتونه غوړوي

اظهار الله اظهار

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هایکو

هیئتي رنګونه، موضوعات او پښتنه هایکو

لا رله هایکو خپلو بنا نُسته خویونو او سپځلو رویتو پښتنه کړه. دې زړهٔ رابنکونکي ادبي صنف دومره لږ وخت کښې دَ پښتون قام دَ اجتماعي لاشعور مرکز ته ځان ور اورسولو چې دَ شعري اصنافو دَ ارتقاء په تاریخ کښې ئې خیال کول هم یو خوب او خیال ګڼلے کیږي. دَ کومو صفتونو په بنیاد چې یوه معاشره دَ خپل وجود جواز راپیدا کوي. هغه او س کم او زیات دَ پښتنې هایکو په خته کښې اغږلے شوي ښکاري. دغه وجه ده. چې هایکو په یوه مرحله کښې هم دَ پښتون قام نه ځان په فاصله نهٔ دے ساتلے. بنهٔ په نړه دَ دوي په غم ښادۍ او مړي ژوندي کښې شریکه شوي ده. او دَ پښتنو دَ ژوند ژواک نه ئې نهٔ یوازې ځان ښین ساتلے دے. بلکه قدم په قدم ئې دَ پښتنې سیمې دَ ژوندي روایتونو دَ رنو قدرونو، سماجي غوښتنو، تهذیبي رویو، اوسې ژوند او ثقافتي هلو ځلو نه دَ خپل زړهٔ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

درزا ګانې جوړې کړې دي . او اوس دَ هایکو په ساه ساه کېنې دَ ښېښتنې خاورې وږمې نغمه نغمه را پورته کېږي او تپه تپه خورېږي.

لنډه دا چې ښېښتنې معاشره کښې دَ ژبو ونه را واخله تر دې ساعته پورې څومره بدلون راغلے دے هایکو ترې په مکېزمکېز خپله غېږه او په هنر هنر خپلې مرمرینې لېچې راچاپېره کړې دي . او په خپله زرورینه لوپټه ئې ورله شمله هسکه ساتلې ده. ځکه خو دَ ځنو ښاغلیو له اړخه نه دَ ښېښتنې هایکو غندنه بېخې داسې ښکارې لکه سرے چې خپلو ښېښو له تبر را اوبخوي.

دَ هایکو په موضوعاتي ارتقاء دَ خبرو کولو نه وړاندې دا لازمي ضرورت محسوسېږي چې دَ هایکو په هیئتي بدلون او پرمختګ دې هم رڼا اوغورځولے شي. هایکو چې دَ جاپان دَ اوږد نظم " هایکائی " نه ځان را بېل کړو نوکښې شکلونو کښې ئې ځان څرګند کړو. او په خارجي سطحه ئې خپل کښې شمېره تجرباتي تصویرونه رابنکل. ولې دَ ځینو تصویرونو تجربې او دَ ځینو تجربو تصویرونه ښکېنې لکه دَ کاڼي دَ بُت په ځائے ولاړ پاتې شو. او دَ ارتقاء هېڅ تحرک او تموج ښکېنې را پېدا نه شو. چې حیثیت ئې اوس دَ تاریخي حوالو نه سیوا هېڅ

Scanned by CamScanner

هم نهٔ دے پاتې شوے. ولې ځنې ارخونه ئې نهٔ فقط ارتقاء سره مخ شو بلکه دَ خپل پرمختګ سفر دَ دنیا ګټ ګټ ته ور اورسول. خو چونکه دغه صورتونه هم دَ دنیا نورو ژبو او ادبیاتو سل په سله خپل نهٔ کړل او دَ خپل مزاج او استعداد تر مخه ئې پکښې ضروري بدلون او خپل ځان سره مناسب سمون راوستلو ځکه نو په هیئتي سطحے ئې نور هم ګڼ اشکال او تماثیل مخې ته راوړل چې دَ وخت بد لیدونکیو ساعتونو کښې ځینو خپل ځانونه ژوندي اوساتل او ځینو لکه دَ سمندر دَ موجونو دَ سفر په لاره کښې خپل وجود او پائیللو.

دَ هائیکو دَ هیئتي تاریخ احاطه کول یقیناً یو ډیر وخت غوښتونکے عمل دے. ځکه نو دلته دَ عالمي ادبیاتو نه او خاصکر دَ مشرقي ادب نه دَ هائیکو یو څو نمائنده هیئتي نمونې وړاندې کولے شي.

دَ هائیکو دَ درې مصرعه ایز تعین نه وړاندې په عالمي ادب کښې دَ یو مصرعي هائیکوګانې، دغه رنګ دَ دوو مصرعو هائیکوګانو هم سرونه راپورته کړل. او تر دې ساعته پکښې طبع ازمایے کیږي. خو داسې صورتونه دَ هائیکو بنیادي هیئے سره زیات سمون نهٔ خوري. لهذا دَ بقاء په حقله ئې څهٔ وائیل هم ډیره ګرانه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

البته د نمونې په ډول ترې نه مثالونه وړاندې کېږي.

"د یوې مصرعې هایکوګانې"

ترجمه ۱: یو لوګی دی چې په پارکنګ راکوزېږي ګوره

(ایلکیسس روتیله)

ترجمه ۲: یاران په هره کړکۍ

(کوردن ډین سوویل)

ع ۳: د کړه مار د سر اسمان دے زما

(محمد ایاز غزل)

ع ۴: د تعبیر ونو لار کښې ورک شمه زه

(شکیل احمد نایاب)

ع ۵: خو پلوشو زما د سترګو نظر هم یوړلو

(اظهار الله اظهار)

په دې ټولو مثالونو کښې د هایکو داخلي مزاج پټ پټوني کوي. تصویرونه پکښې جوړېږي. د فطرت حادثې او د تخیل رنګونه پکښې ترغاړه اوځي. ولې د شعور په سمندر کښې هغسې غورځنګ نه راولي. دغه سبب دے چې دلته تصویرونه یواځې تصویرونه او عکسونه نه دي. حرکت هم پکښې محسوسېږي. خو د فکر وړاندې منزل او د نتیجې کوټلې مرحلې ته ذهن ډېر په ګرانه ورسوي. او په خپله داسې وائي چې زمونږ د فني تکمیل زاویې په نامعلومه لاره کښې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکې شوې دي. مونږ نیمګړې نیمه خوا یو.

"دوه مصرعه ایزې هایکوګانې"

ترجمه: د جنورۍ ورمبې تاریخ د ے
د ږمي کوټې لا تر اوسه یخې دینه
(باب بولډ مین)

۲ع: ستا لوښته که مې رانه ووړه
زه به خپل ځان په اباسین لاهوکومه
(اظهار الله اظهار)

۳ع: ما باندې ستا سترګې بلا ګرانې دي!
ګنې نو اور به په ټول کلي پورې کړو وما
(اظهار الله اظهار)

کېدے شي دلته څنې اعتراض کونکي دا هم اووائي
چې ورمبنۍ دوه هایکوګانې خو د "یا قربان" د التزام
نه یو خوا ته بېخي د پښتو ټپې دي. اوکه چرته هایکو
داسې وي نو بیا ټپه څه بلا ده خو ولې هایکو په خپل
ځان کښې د پښتو د ټپې خوانږه هم لري. څکه نو د
ابلاغ د اسانتیا په خاطر او د تفهیم او وضاحت
دپاره د "باب بولډ مین" دوه مصرعه ایزه هایکو د
ټپې په هیئت کښې ترجمه کړے شوه. دویم مثال د
ورمبي په تتبع او مستة کښې راوړلے شو البته

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریمه حواله د هائیکو او د ټپې د صنفي تفریق په خیال راوړے شوه . چې کنې چرته د دواړو صنفونو هیئتي امتیاز یو بل کنبې ګډ وډ او ورک نشي . او دا هم چې ځنې نادان معترضین په مثال د اصل ګمان کنبې بیا چرته د خپل سر وینبتهٔ را اونهٔ شوکوي . او نوي ماتمونه راجوړ نهٔ کړي .

بهر کیف دوه[۲] مصرعه ایزه هائیکو د یوې مصرعه ایزه هائیکو په مقابله کنبې زیات فعالیت په دې لرې چې تصویر د تصور په لاره روانه وي ولې پښتو ادب سره سره په عالمي ادب کنبې د درې[۳] مصرعه ایزه هائیکو د تخلیق رجحان منګولې ملکوي ګیا دے ځکه نو ورو ورو دوه مصرعه ایزو هائیکو هم خپل نقشونه پیکه او تت کړي دي . او د سفر نه یې د ستړو مانو ګردونه راتاؤ شوي دي .

درې مصرعه ایزې هائیکو کانې د هیئتي تنوع او ساختیاتي اختلاف باوجود خپل حقیقي روح ته زیاتي ورنزدې دي ځکه یې خو د تجرباتي پېښو باوجود ښکاره مقبولیت هم موندلے دے . هائیکو چې د هیئت او ساخت کوم پېژندلي شکلونه ځان سره راوړلي دي . دلته ترې نه یو څو د مثال په طور وړاندې کولے شي . د درې مصرعه ایزې هائیکو یو قدیم جاپاني شکل

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوولس سېلابين شکل دے. په دې کښې اوولس چپې
د ۵-۷-۵ په ترتيب سره راځي او خپله تخليقي او
هنري اکائي جوړه وي.
په اردو ژبه کښې د ضروري ذخافاتو نه پيو
طرف ته دا هايکو د "بحر متدارک" دې ارکانو
سره سمه راځي.

فعلن فعلن فع
فعلن فعلن فعلن فع
فعلن فعلن فع

يا د موسيقۍ د دې ارکانو په مرسته سرته رسي.

سارے گاما پا
سارے گاما پا دانې
سارے گاما پا

مثالونه ۱:-

خوب مې ليدۀ څۀ
نۀ راته ياد پرې اوس
شوے ئې تعبير ته

(قاسم محمود)

۲:- بس شو زما وار
مينه وينې وينې شوه
ورکه مې کړه لار

(نادم خټک)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۷ ـ پـه تـال چـې ځـانګي
ځـني زړه ســترې ښـغلي
اور تـه ورداننګي

(اظهار الله اظهار)

۳۸ ـ یو خوب او خیال دے
کارغـه زده کـړے کـلـه
د زرقـې چـال دے

(اظهار الله اظهار)

دا انداز د پښتو ژبې بنیادي اهنګونو او صوتیاتي نظام سره سمون نه خوري. لهذا په پښتو ژبه کښې ئې لا تراوسه د تخلیق باوجود هیڅ مقام نه دے تر لاسه کړے. بله دا چې په دریو مصرعو کښې اردو مرو او ولس چې ځایول یا اولس چې په دریو لنړو او یدو تړاکلے شوو مصرعو کښې بندیواني کول یو طرفته یقیناً یوه هنرورې ده ولې هم دغه هنرور د تخلیق په فطرت ناروا اثر هم غورځوي. او یو میکانیکي او مصنوعي فضا راجوړه وي. کم ازکم د پښتو ژبې ترحده خو دې صورت تصنع کښې هیڅ شک نشته اوس که څوک په دې ترتیب کښې د تخلیق صحت په ځائے ساتلے شي. نو بیا خو په کښې هیڅ عیب نشته خو دا سې بنکاري چې دا ډېره په مشکله نه شي.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته د درې مصرعه ایزه هایکوګانو یو څو نور شکلونه هم اووینئ.

ع۱:
اوخاندنه
که خوښه دې وي (۳-۵-۳)
اوژاړه

(شکیل احمد نایاب)

ع۲:-
اومنه
زما خبره (۳-۵-۳)
دوب به شې

(محمد ایاز غزل)

ع۳:
ستا نه به زار شمه خو
که دغه حال وي ګله (۷-۷-۷)
ستا نه به زار نه شمه

(محمد ایاز غزل)

ع۴: زما د کوربند یان خو دومره هم خاموشه نه وو
اوس خو زما هاغه معصوم بچے هم حال دا دے چې
زړهٔ ئې په زوره تخنوومه خو خندا نه ورځي
(اقبال حیدر) (۱۶ - ۱۶ - ۱۶)

ع۵: ستورې رانغارم پلوشې کېږي د ژوند
ستا ښائسته نوم د رنګینو لوګو په وزرونو لیکم
چې د ورېښمو قلم راواخلمه زهٔ
(اقبال حیدر) (۱۱ - ۱۹ - ۱۱)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ع۶،		دا دَ سحر خاموشي

خو دَ ښاخونو مېنځ کښې شور کوي نن
يوه يواځې پانړه		(۷-۱۲-۷)

(جے. ډبليو پيکټ)

ع۷،		سينې دَ پېغلو دَ لاسونو سره هم پورته شوې
داسې ښکاريږي کښې		(۱۶-۷-۱۶)
يوه پرده باندې ګلونه راتو کيږي رڼي

(روږ ويلموټ)

ع۸		دَ لوګونه به ډولۍ جوړه کړم
زۀ به رنګونه دَ سپرلو تول پېجرګه درولم
تا به بوځم لپونے		(۱۱-۱۶-۷)

(اظهار الله اظهار)

ع۹		ځ رانه مۀ اړوه
نکه دَ سپينکي شان دَ اورنه الوتلے يمه
تا له راغلے يمه		(ز۷-۱۶-۷)

(اظهار الله اظهار)

ع۱۰،		اوګوره

زۀ دَ خپلو سپو روپه اوربو باندې سورلي کوم
تا سره سيالي کوم		(۳-۱۶-۷)

(محمد اياز غزل)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۱: دَ پوهریانو دَ ژوندون قصه به تاته کوم

زما جانانه (۱۶ - ۵ - ۲)

کیسه

(تشکیل احمد نایاب)

دغه رنګ دَ موضوعاتو یا عنواناتو دَ لاندې بیګلې شوې هایکوګانې او دَ مسلسل هایکوګانو مثالونه هم له نظره راتېرېږي چې دَ تجسس فقدان پکښې محسوسېږي. داسې هایکوګانې قدم په قدم خپله موضوع وړاندې بوځي او دَ ګڼو تصویرونو رنګونه پکښې دَ یو مرکزي تصویر څهره راښکاره کوي خو چونکه داسې هایکوګانې دَ هایکو جامعیت، اختصار او علامتي پېرایې ته زیان وررسوي. ځکه ترې عام طور سره تخلیق کونکي ډډه کوي. او یو بدعت یې ګڼي.

دغه رنګ دَ نثري نظم په رنګ ځنې تخلیق کونکیو نثري هایکوګانې هم لیکلي دي. چې په دریو کرښو کښې خپله افسانه سرته رسوي ولې داسې هایکوګانې له آهنګ او غنائیت نه معرّا وي ځکه دَ پښتنو دَ ذوق تنده پرې نه ماتېږي داسې بربښي چې دَ نثري نظم په رنګ به پښتانه دَ نثري هایکو معماتي صورت خپلولو ته تیار نشي ولې دَ موضوع تر څه دَ نثري هایکوګانو یو څو عکسونه ځکه وړاندې کوله شي چې دَ هایکو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیئتي سفر اندازه تر ې هم اوشي. او د تاریخي ریکارډه
سمون هم سم شي.

"مثالونه"

۱ع
زهٔ د خپل کور په چت ملاست یم
توره شپه ده د اسمان ستورې شمارم
خو داسې ښکارې چې ترې ستا غمونه ډېر زیات دي
(شکیل احمد نایاب)

۲ع
د کره مار د پاسه یوسف خان شوک دے
تا نه پته ده چې هغه هم غزل دے
مینه د قالبونو پروا داره نهٔ وي
(محمد ایاز غزل)

۳ع
ستورې زما د خپو ښاپونه دي
دا تول به زهٔ په یو هنر رایو ځائے کړم
او ستا د زنې خال به ترې نه جوړ کړم
(اظهار الله اظهار)

په دې موقع دا صراحت هم ضروري ګڼلے کیږي چې
په عالمي ادب کښې همدغه رنګ په مشقي ژبو کښې د
هایکو د مخلوط بحرونو تخلیق هم مخې ته راغلے دے
خو پکښې د اهنګونو سمون سم نهٔ دے ځکه
ئې یواځې په یادولو اکتفا کیږي. مثالونه ئې نهٔ شي
وړاندې کولے.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د هایکو د هیئتي سفر یو څو پړاوونه وو. خو څه نه چې پښتنه هایکو ویښلې کېږي. هغه دې ټولو هیئتونو نه ځانته بېل کړه دړه او خوند رنګ لري پښتنه هایکو متوازي الاوزان هایکو ده چې هره مصرعه یې بلې سره برابر او په ترنم او اهنګ کښې تړلې شوې وي. چونکه دې هایکو کښې مصرعې لنډې تنګې یا اوږدې لنډېږي نه ځکه یې د پښتنو منصفانه ذوق خوښوي. دا ساختیاتي سلسله د پښتنو د موسیقي سره هم سل په سله سمه ده. او حافظه یې هم په پوره تېزۍ قبلوي. خو دلته دا وضاحت هم ضروري دے چې پښتنه هایکو یوازې د درېو برابرو مصرعو تکرار هم نه دے. بلکه د یو خاص یووتلس سېلابېز بحر د الستزام نامه ده. چې د رزمیه بحرونو دې ارکانو سره لږ ډېر مماثلت لري. ارکان دې.
"فاعلاتن مفاعلن فعلن"
په هیئتي اعتبار پښتنه هایکو د خاص یووتلس سېلابېز ردهم سره ځکه او تړلې شوه. چې پرې د پښتو هایکو لیکونکیو ځان ته اجتهاد او اجماع کړې ده. او په پښتو ژبه کښې چې تر دې ساعته څومره د هایکوکانو مجموعې مخې ته راغلې دي غالبه او درنه برخه یې هم په دغه خاص اهنګونو کښې وجود موندلے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دے. او بیا پرې د پښتنو اولسي ذوق پوره پوره اعتماد هم کړے دے.

د پښتنې هایکو په دغه خاص هیئت کښې چې کومې مجموعې مخې ته راغلي دي. پکښې د ښاغلي اسماعیل گوهر "مسکا" د اظهار الله اظهار "راته غوږ ونو کښې ینگړې شرنگوي" "کاڼي د گل په لاس کښې خوند نهٔ کوي". او دا مجموعه "ستا د ځوانۍ تصویر په خوب اوده دے" دغه رنګ د ښاغلي ډاکټر دیدار یوسفزي "نسکوري لیې" د پروفیسر نواز طائر "خویونه خپل کلي کښې" د پېغلې ناهید سحر "خپلو خویونو له تعبیر لټوم" داسې د ښاغلي محمد ایاز غزل د هایکو مجموعه "د ښاپیښتو نو د صحرا وریځې" او د شکیل احمد نایاب "پلوشې" هم په کوته کړې شوې چې کښې د تخلیق د مرحلو نه راتېرې شوې دي.

د هایکو په داسې هیئت د پښتون تمام درې طبقې متفق دي چې پکښې مشران، ځوانان او پېغلې شاملې دي. ځکه دغې اتفاق له د اجتهاد او اجماع نامه ورکول عین روا دارې ده. او دغه خاص یوولس سیلابیزې هایکوگانې پښتنې هایکوگانې کېدل ښېځي بې ځایه نهٔ دي. په دې خاص تناظر کښې دا یو څو هایکوگانې او لولئ.

Scanned by CamScanner

ع۱، زړه مې تنهاکۍ شي لوخړه اوکړي
پوهېږم چې اوښکې توریالي د وطن
د خور د سر لوپټه هم خرڅوي

(شکیل احمد نایاب)

ع۲، یوې کوچۍ ته ټګولو ویل
تا به یو ورځ سمندر لاهو کړي
مور دې په پښو کښې اوبهٔ کړوي

(محمد ایاز غزل)

ع۳، د داسې خلقو په ولقه کښې دے ژوند
چې په نصیب ئې د سپېلو زمکه ده
خو بیا هم ځي په اسمان لاړې توکي

(ډاکټر دیدار یوسفزے)

ع۴، چا راته وے چې د سپېلي ورځو کښې
هغه تر لرې ګرځي ساکو پسې
ځکه پټې کښې مې شړشم اوکرل

(اسماعیل ګوهر)

ع۵، د هسپتال هغه منحوسه کړه
مې نهٔ هېرېږي چې تا ماته اووې
"خپل ځان مې بایلو ته مې اوکتلې"

(پروفیسر محمد نواز طائر)

(c) ketabton.com: The Digital Library

ع۶: دا خنداکانې ئې فریب وي هسې
دَ وخت میچنه کښې دَل کیږي مدام
دَ ادم زوي په ماته سپک مه ګوره

(ناهید سحر)

ع۷: لونګې چې ګڼې کښې ګندې پاتې شي
داشي په ژبه ئې صفا ستره کړي
زما دَ بنځې نه پښو پاکه ده

(ظفر خان ظفر)

ع۸: دَ محبت له عظمتونو نه زار
چې دَ زمانو ئې ودونه جوړ شي
میاندې په سینې سر ګلداکانې کوي

(اظهار الله اظهار)

ع۹: په شرق دې اولګې رسمونه دَ بنار
چې دَ کمرې کړکۍ مې بېرته کړله
ما دَ هوسۍ کټ کښې مېلو اولیدهٔ

(اظهار الله اظهار)

بهرحال دغه خاص هیئت کښې دننه هم ختې تجربې په نظم راځي - پورتني واړه مثالونه دَ معرّئ هائیکوګانو په زمره کښې راځي - خو په دغه معلوم چوکاټ او هیئت کښې مقفٰی هائیکوګانې هم لیکلې شوې دي - چې په درې مصرعو کښې ئې ترتیب اوړي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

را اوړي یا وړاندې ورسته کېږي. د مثال په طور داسې یو ولس سیلابېزې مساوي الاوزان هایکو کاني شته چې ورمبنۍ دوه مصرعې ئې په قافیه کښې تړلې شوې دي. او اخري مصرعه ورسره په اهنګ کښې برابره وي خو معنی ئې وي. دغه رنګ اولنۍ او اخري مصرعه د قافیو په اهنګونو کښې راتړوله وي. ولې دویمه یا مینځنۍ مصرعه د قافیې نه ازاده وي یا اخري دوه مصرعې د قافیو په لړه کښې سیللې شوې وي. او اولنۍ د دغې قدغن نه خلاصه وي. داسې مثالونه هم شته چې درې واړه مصرعې پکښې هم قافیه او هم ردیف وي. خو کومه بې ساختګي چې په معنی ئې شکل کښې موندلې شي. عموماً تړې دا نور واړه صورتونه په څه نه څه حوالې سره عاري وي. بهر کیف دلته د وضاحتې ترتیب سره سې هایکو کاني را نقل کېږي.

"مثالونه"

ع ۱ ارمان په غېږ کښې د ارمان ورک شولو
مانه د لاس کړېښو کښې ځان ورک شولو
د زړه درزا، پسې اوس لاړ چرته شم

(اظهار الله اظهار)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ع۲ : ما پکښې عکس د لېونتوب اولیده
په سوچ کښې ورکه شوه د ژوند اینه
زه چې بیدار شومه، ما خوب اولیده

(اظهار الله اظهار)

ع۳ : د سترګو تور دې د غزل مطلع کړم
داسې را ټول تقسیم شومه زه
لکه د کاڼي په منځ نیم شومه زه

(")

ع۴ : د وخت رفتار لا اودرولې شي څوک
داسې په وړاندې زمانه لاړه شي
چې اینه دانه وانه لاړه شي

(")

ع۵ : زنځیر موکړې، موږ زنځیر اوخوړه
تعبیر مې خوب، خوب مې تعبیر اوخوړه
نن دې وینو رانه تصویر اوخوړه

(")

دا حقیقت دے چې یک د تخلیق په پیمانه خپل اعتبار اونه بایللې نو بیا ئې د هیئت د وجود اوثبوت د پاره د هغې خارجي دلیل جواز نه راپیدا کېږي خو د ظاهرپرستو نظر لنډ تنګ وي. او د هر څه د پاره یوه ټاکلې شوې پیمانه او فریم غواړي. او په

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه فورم کښې ژوند او فن دواړه بند یوان هم لیدل غواړي - دا خبره ځکه او کړې شوه چې د ځینو جامد ذهنونو او رجعت خوښونکو عناصرو دا خیال دے کړی چې هایکو که د ۵ - ۷ - ۵ په اوولس سلابز ترتیب او نه لیکلے شي ـ نو هغه به بېخي هایکو نه وي . او حال دا دے چې داسې ناروا قدغنونه جاپانیان هم د تخلیق د فطرت په لاره کښې خنډ ګڼي. نو بیا آخر په دوي د اوولسو سلابونو چېه چېه او ځلې ځلې پېریان ولې ناست دي. اوس که څوک په دغه ترتیب کښې ښه معیاري شاعري کېدله نو بیا هم یوه خبره ده خو داسې هم نه ده شوي - د دغې هیئت خوښونکي شاعري نه کوي بلکه ناست وي خپلې ګوتې شمېري او ځان ته ننواړي او اوږدې مصرعې راپا دوي او په لاس کښې د لفظونو خوږوالي او خوږونکي کبانو راښیولو بې ځایه تکلف کښې خپل وختونه ضائع کوي. ګڼی چې دي توله سلسله کښې آورد په اُمد غلبه وي.

سوال دا راپیدا کېږي چې په دغه پېرائی کښې څه څه ته راغلي دي. د شعر په پېمانه څه مقام هم لري او که نه دا تول د غیر فطري آوازونو یو غریب او ریاضتي پېښه ده.

Scanned by CamScanner

دا حقیقت دے که جاپانۍ هائیکو پښتو ته راځي نو
د پښتنو د دود دستور د لاندې به ئې هئیت، ساخت
او معیارونو او پیمانو کښې لازمي بدلون راځي. ځکه
چې جاپانۍ ژبه د خپل مجموعي مزاج او صرفي نحوي
او صوتیاتي جوړښت په اعتبار هم د پښتو ژبې سره
اړیکه نهٔ لري او س که پښتانهٔ هائیکو تخلیق کوي نو
په هئیت کښې به ئې د پښتو ژبې او د پښتون قام د
معروضي حالاتو په تناظر کښې کیے او زیات خاځا
راولي. ځکه که په اسالیبو کښې دغه بدلون رانشي
نو بیا دا ټوله سلسله لهسې یوه لوبه ټوقه شي ځکه
نو داسې عناصرو له پکار دي چې د نورو د ناپوهۍ د
فکر نه زیات د خپل مړسپین او مړغیچن ذوق جاج
واخلي او د پښتني هائیکو د تحریک مخې له دې نهٔ راځي
ګڼي نو د غورځنګونو په دې سمندر کښې به لکه
د ګنګړې لاهو شي.

ځنې لیکوونکي چې پکښې ښاغلے اسیر منګل، ښاغلے
اباسین یوسفزے، ښاغلے روښان یوسفزے، ښاغلے
غازي سیال، پروفیسر محمد نواز طائر او رحمت شاه
سائل په اولني قطار کښې په نظر راځي. په دې بحث
کښې هم لوستونکي تېرباسي ګڼي چې هائیکو د جاپان
نه نهٔ ده راغلې بلکه په پښتو کښې د کاکړۍ غاړې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

شکل کښې وړاندې نه موجوده وه. دا خبره غیر
تحقیقي، غیر منطقي او غیر اصولي ده - غیر تحقیقي په
دې ده چې مونږ سره د کاکړۍ غاړې د ارتقاء هیڅ
معلوم تاریخ نشته. فقط د یو څو خورو ورو وړاستو
او کړو وړو نمونو په لاس راتلل ددې خبرې دلیل
بېخي نشي کېدے. ګني چې هایکو به د کاکړۍ غاړې
نه رازېږېدلې وي. دا بستایلي بناغلي څو دومره پورې
وائي چې د جاپان هایکو هم د پښتو د کاکړۍ غاړې نه
راپیدا شوې ده - کمال دے د هایکو د صنف یو معلوم
تاریخ دې چې ټولې دنیا ته ښکاره دے. او په پوره
تواتر سره د ابتداء نه راواخله تر دې دمه پورې
را رسېدلے دے. او حال دا دے چې پښتنو ادیبانو له
تر اوسه دا هم نهٔ دي پېژندلې چې د کاکړۍ غاړې څهٔ
ساخت، څه تاریخ او څهٔ څهٔ هیئتونه دي. او د
کومو خاص موضوعاتو احاطه کوي یا په کلاسیکي
شاعرانو کښې دا چا، چا تخلیق کړې ده. او دا هم چې
کاکړۍ غاړه او هایکو په هنري او هیئتي حوالو د
یو بل نه په څومره فاصله دي. که چرې دا دوېئے
شي ګني چې دا د هایکو اضافي کنټریبیوشن دے. چې
په پښتو کښې ئې "کاکړۍ غاړې" را اوویستلې نو بې
ځایه به نهٔ وي. ګني چې ښتني هایکو ښتانهٔ د

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل ماضي ته د ورکو ننداړو تماشو ته راپاروي دي -
(او دا هم د هایکو کمال دی چې پښتانه يې يو واري بيا
په تپه مشين کړل) .

د "هایکو" او "کاکړۍ غاړې" راپيو ځای کولو
دعوي غير منطقي په دې حواله ده چې "کاکړۍ غاړې"
څه ادبي صنف نه دی. بلکه د اولسي لوبو ټوقو
دونړو، اړونو او د لفظي او ذهني کرتبونو حيثيت
لري. بل يې رواج دومره کم پاتې شوی دی چې اکثر
پښتانه پرې په خپله هم د سره نه رسي. د سوچ
مقام دی چې په کومو داوونو پيچونو کښې پښتانه
په خپله تېر وځي . نو جاپانيان به تر پښه اخر
څنګه اتر واخلي او بيا به ورله لا د يو ادبي صنف
مقام هم ورکوي . حقيقت دا دی چې د جاپان او د
پښتو ادبي تاريخ داسې لېنځې ثبوت هم نه لري چې
کښې دغې مفروضې ته پرې تقويت ور اورسي. اوس
که چرې جاپانيانو د پښتو ادب نه څه استفاده کول
هم غوختل نو د پښتو ژبې نور معلوم صنفونه نه
وو چې د کاکړۍ غاړې غوندې مجهول څيزونو پورې
په انختل . دې لړ کښې د قلندر مومند صيب رايه ده
چې پښتنو ليکونکيو له نه دي پکار چې د هر راتلونکي ادبي
صنف جرړې دې په پښتون ثقافت کښې د کتلو ضد

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوکړي. خاص کر چې هیڅ قرینه پرې هم شهادت نهٔ کوي.

دَ "کاکړۍ غاړې" او "هایکو" دَ اتصال او یووالي دا دعوی غیر اصولي په دې ده چې دَ "کاکړۍ غاړې" او هایکو تر مینځه دومره ظاهري، باطني، لفظي، معنوي، منطقي هیئتي، شعري، خارجي او داخلي لرې والې پروت دے. چې دَ دواړو دا یو ځائے کولو عمل دَ جهل مرکب په دائره کښې راځي اوس که دَ ذوق خاوندان دَ هایکو هیئتي ادلون بدلون ته یو نظر هم ور اوکړځوي نو ددغو یاد بناغلیو دَ راجوړې کړې شوې ډرامې ډراپ سین یه په خپلو سترګو اووینې.

او بیا په تېره تېره بناغلے رحمت شاه سائل په دې حواله دومره خطرناک حد ته رسېدلے دے چې دَ سیاق او سباق نه یو خوا ته دَ پښتو دَ میټرې شاعرۍ دَ ځنزانې نه دَ درېو درېو مصرعو خود ساخته اکایۍ جوړوي. او دَ هایکو عنوان ورله ورکوي که دَ بناغلي وس او رسېدهٔ نو دَ پښتو دَ کلهې شاعرۍ نه به دَ څهٔ وړاندې ورستو دَ مصرعو په خارجولو او په څهٔ ضروري تحریفونو او اضافو هایکوګانې راجوړې کړي. دا ربښتیا دي چې چرته هم دَ علمي او ادبي تحقیق لارې بندې وي. نو بیا هم داسې نارواه او ناشونې کېږي

خو شکر وړستل پکار دي. چې پښتانه اوس په چا هم په پښتو سترګو باور نه کوي. سائل صاحب ته دې معلومه وي چې هائیکو څه د کنجې لیونۍ مینه هم نه ده چې هر کس او ناکس به پکښې د خپلې برخې تر لاسه کولو خوبونه ویني.

بهرکیف د ظاهري هیئت نه پرې خوا ته هائیکو یو داخلي صنف هم دے چې د لمحو ژوند او د ژوند لمحې د جمال د احساس د لاندې په ژورو تخلیقي تجربو کښې رانغاړي. دا صنف د ښکاره وضاحتونو نه ځانته یو بیله د رازونو لار را اوباسي. لکه د غزل د صنف هائیکو هم د رمزیت، اخفاء، اشارو، کنایو او استعارو په ژبه خپل پیغام یل ته وررسوي. دا صنف د خپل ورک داخل نه د انکشاف ساعتونه رازېږوي. او د موجود نه زیات محسوس ته پام ورګرځوي. دا رښتیا دي چې هائیکو یو ادبي صنف دے خو هائیکو د یو سپېڅلي تهذیب او کوتلي تمدن نامه هم ده. هائیکو د رنګونو او تصویرونو هنر دے. خو د ژوندي تصویرونو هنر چې ځانته د جهان خواره عکسونه راستنوي ګني چې هائیکو د متحرکو تصویرونو خاموشه ژبه ده او د ژبې د خاموشیو ګویان انځور دے. د هائیکوګانو رانږه تصویرونه که مونږ له څه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوابونه راکوي او څه رازونه راته وايي نو د شوتړو په سر راته څه سوالونه او تپوسونه هم کوي. هایکو د تاش يو غورځنګ هم نه دی بلکه د يوې زورورې تخليقي لحظې او باطني تجربې يو ښائسته او هنري اظهار دی. دلته لحظې تصويرونه کېږي او بيا دغه تصويرونه د نسلونو په تاريخ د انسان په نفسياتو او د موسمونو په بدلون رابدلون او د تهذيبونو د زمانو په تېرېدو او همکېنۍ ورکېږي او ښکاره کېږي، ډوبېږي او راپرځېږه کېږي او د انسان د ذات او کائنات ترمنځه فاصلې په مينه مينه او باسي. معاشره په ځيلو کړو وړو او خدوخال کېنې په هنر هنر راښکاره کوي.

ددې نه اګاهو چې د هایکو په موضوعاتو سرسري خبرې اوکړې شي لوستونکو ته د مغربي او مشرقي ژبو د ځينو هایکوګانو ترجمې په دې غرض ور وړاندې کېږي چې يو خو ورته د هایکو د 'افاقي تخليق اندازه اوشي او بل په دې وسيله د مختلف قامونو د سوچ د انداز نه هم خبر شي. دغه رنګ د هایکو په مختلفو ژبو اثر او د مختلفو ژبو د هایکو په ساخت او موضوع د غورځيدلي اثراتو لږه ډېره اندازه ورته هم اوشي او بيا د پښتو ژبې د فراختيا، مېلمستيا، اظهاري

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوت او جوهر پته ورته هم اونګي او دغه رنګ په دې بهانه د دنیا د نورو ژبو او پښتو ژبې د هایکوګانو څه تقابلي عکسونه هم دوې ته راوړاندې شي او دا شعور ورته حاصل شي چې د پښتو هایکو ساخت او هیئت ولې د دنیا د نورو ژبو نه ځانته او بدل دے یا دغه رنګ پکار دي.

د انګریزي هایکوګانو د پښتو ترجمې

ع ۱

The baby	ته دې ماشوم چې ته نه ګورې چې
sucking his Thumb	څو مره په مینه ګټه ګوته روي
Moon gazes	سپینه سپوږمۍ ئې دید نو نه کوي

(Tom clausen)

ع ۲

First snow	د موسم واوره وربدل شروع شو
gathers	د انغړي نه کښې چاپیره ګوره
all in	نن د یارانو محفل بنه ګرم دے

(Barbura Ressler)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳ ع

In a swing — اَچي په تال باندې جوته او خورې او
The widening are — بیا راټه او ځاندې دَ شونډو په سر
of the smile — ډک دَ موجونو سمندر شمه زه

(John Thompson)

دَ فرانسیسي دَ یوې هایکو ترجمه

۴ ع

vent dérangé, — هوا ته او ګوره پاکله شوله
on dance al'orage — دَ طوفانونو په اوږو الوځي
c'est nuageet dobaTa — ستا لوپټه او دَ اسمان وریځي

دَ عربي ژبي هایکوګانې او ترجمې

۵ ع

دروغ دي ټولې دَ دنیا دا ویرې
که دي رښتیا دَ کاینات اولیدل
دلته لویې ټوله الله لره ده

کذب کل الخوف کذب
احق الحق فی المعالم
الله اکبر الله اکبر

(مترجم پروفیسر عطیه جلیل عرب)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ع۶

چرته چې ځمه راته ورانډې ته ئې
په نفره لاره هر کو تېپېږ قسم دے
د الله هو يو هنګامه جوړه ده
في كل مكان انت يا رب
ايّ زمانٍ ايٍّ مكان
يـزوی الصوت الله هو

(مترجم پروفیسر عطیه خلیل عرب)

د فارسی ژبې هايكوګانې او ترجمې

ع۷

اوښکې مې کمې کمې اوس توئېږي	گر يه كم كم است
بلا موده اوشوه زما دننه	از زمانه يا در دل
د يو موسم حکمرانې جوړه ده	يک رنگ موسم است

ع۸

دانې باران د پشکال داسې وو	باران امسال
د اونو پاڼې زعفرانې شوې تولې	زرد پريده برگ دل
او ديوالونه مې د کور راشنه شو	سبز شد ديوار

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سندهي هايکوګانې او ترجمې

ع۹

غرونو ته اوګوره هيڅ غږ نه کوي — گم صم ٿيا ڪهسار
خوچې ازار ورسې شوی دے نو — ماڻهن کي پيڙ ھين پيا
اوس د بېرو عذاب انسان دل کوي — صد بن جا ازار

(اقبال حيدر)

ع۱۰

هسې نه ځان له تندې اوږنې ته — ياڻي جا جهرڻا
ورپسې لړ غوندې لټون خو اوکړه — گولڻ سان ملي وينداً
نو د اوبو چينه هم دلته کښې ده — منان مرو پياسا

(اقبال حيدر)

د بلوچو هايکوګانې او ترجمې

ع۱۱

دا زړهٔ مې هسې بې قرار دے کنې — بے قرار انت دل
د هر موسم په ژبه دا نغمه ده — موسم انت و دارانی
د منزلونو سپوري لرې نهٔ دي — دور نه لنت منزل

(پروفيسر غني پرواز)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲ع

زهٔ هم دَ مینې دَ احساس قیدي یم — هره ء بنریک آن
د الله که غم که خوشحالي راکوي — درد بخشیت که دشي
هرڅه چې غواړي دَ جانان خوښه ده — یادیه کو لیګ انت

(ډاکټر علي دوست بلوچ)

دَ پنجابي هایکوګانې او ترجمې

۱۳ع

پرېږده دَ سپوږو تماشې نهٔ کوم
زهٔ دَ ختلي نمر دنیا ته ولې
دومره دَ لاندې نه نظر اوکړمه

ڈھلدے سائے دے دل ویچ کیوں تکدی
میں بلندی ساں اپنواں کیہہ وہندی
میں تے یا نن ساں چڑھدے سورج دی

۱۴ع

خلقو ته ښکې دَ وفا زده توم
اوس که زما نه هم جفا اوشوله
ځان له به یو چه دوه سزا ورکوم

میں سبق دینی آں وفا واں را
مینتھوں بے وفائی ہو جاوے
دونی ملنی این فر سزا مینوں

Scanned by CamScanner

ددې مثالونو په رڼا کښې یقیناً چې د ژبو د تهذیب فرق به په لوستونکیو منکشف شوے وي. او دا اندازه به ورته هم لګېدلې وي چې د دنیا ثقافتونه په کوم نقطه را یو ځاے کېږي او په کوم پړاو بېلېږي.

بې ځایه به نه وي که د جاپان د ځینو نماشنده هایکو نګارانو د یو څو هایکوګانو ترجمې هم په دې مرحله رانقل کړے شي چې لوستونکیو ته دا شعور هم حاصل شي چې د جاپان زمکه او پښتنه خاوره خپلو کښې څومره ثقافتي فاصلې او جذباتي اړیکې لري.

ع ۱۵: اوبه په مخه رابېداري شولې
نن چې ناساپه یو اوده تلو ته
یو د چیندخې چې ټوپ اووهه

(باشو)

ع ۱۶: څومره بې کچه زړه راښکون دے پکښې
دا د دوؤ غرونو مینځ کښې لاره چې ده
د بنفشې ګلونه خاندي پکښې

(باشو)

ع ۱۷: بېخي ورک وومه یواځې وومه
چې مې یو اوچه ځانګه ماته کړله
د زړه د خلاصه مې ژړلي دي نن

(شکي)

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ع۱۸، دَ خاموشۍ راخور جادو دې پکښې
دَ چینډ خانو اوازونه واوره
یو الله هو او الله هو دې پکښې

(بو سون)

ع۱۹ که دَ ما بنام تیاره خوره شي نو څهٔ
اُ نرگسي سترګې چې اور اوښي
دَ زړهٔ په لار کښې مې ډیوې بلې شي

(بو سون)

ع۲۰ تهٔ دَ مارغانو وېنا واوره کنه
واڼې جهاز هوا کښې پورته شي او
خپلو وزرو له رپ نهٔ ورکوي

(یا ماکوچي)

ع۲۱، ورځه زمونږ ه په سر اور وروي
دَ شپې موږنې حادثې دَ فراق
په کومه لاره باندې تګ اوکړې څوک

(سانتوکا)

ع۲۲، ما سره مل زما خوبونو کښې ده
سترګې چې پټې کړم بښکاره ئې وینم
هغه زما نه جدا شوې نه ده

(سانتوکا)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۳ـ د اوره هوا او د باران شرقا وه
د جدايي په دې موسم کښې راشه
چې قافلې سره ملګرې شو مونږ
(اِستا)

۲۴ـ اُف دا سپين بېړے بوړا اووينه لن
چې سر وهلے پر وهلے ګرځي
په اديره کښې تړې نه لار ورکه ده
(اِستا)

کېدے شي چې ځنې د وهم رنځوران دا هم وائي چې دا نمونې هسې بې ځايه راوړلے شوې دي. خو رښتيا خبره دا ده چې په دې حواله پښتانه لوستونکي په ورمبي ځل د هايکو عالمي تهذيب سره پېژندګلو تر لاسه کوي. او بيا په دې پسې ايي کښې لوستونکو ته دا هم خودلے شوې دي چې هايکو څومره سنجيده تخليق دے او د څومره تخليقي زاره چاودون غوښتونکے دے.

پاتې شوه دا خبره چې هايکو د کوم موضوعاتو احاطه کوي. نو دې خبرې ښکاره جواب خو دا دے چې دا يو ادبي صنف دے او د ادب موضوع ژوند سره تړلې واړه موضوعات وي. ځکه نو په هايکو د موضوعاتو قدغن لګول بېخي ناروا کار دے خو چونکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هایکو دَ هیئتی ارتقاء سره سره دَموضوعاتي ارتقاء نه هم را تېر شوی دَه نو بایـد چې سرسري ذکر ئې اوشي. دَ هایکو دَ هیئتي تبدیلیو په شان دَ هایکو دَ موضوعاتي تنوعاتو اصل مرکز هم جاپان دے ځکه نو دَ ځه وخت دپاره سپودي خپل اصل ته ورګرځولي کېږي.

دَ هایکو دَموجد او باني "باشو" رائ دَه

"دَ هایکو تخلیق کښې دَ ماشو مانو فطري روح ته نظر ورستنول پکار دي"

باشو دَ فطرت او دَ انسان ترمینځه رابطه دَهایکو موضوع جوړه کړه او بیا ئې په یوه ننداره کښې دَ کښو ننداره او تماشو سپودي هم په ګډا کړل. لنډه دا چې باشو هایکو دَ فطرت راز داره اوګرځوله.

"مسا او کاشیکي" چې دَ باشو معاصر وو دَ خپلو لسو فلسفیانو شاګردانو په مرسته دَهایکو موضوع ذاتي وصائفو او شخصي انفرادیت سره اوتړله او دَ هایکو دَ تخلیق ستړکي ئې دَ انسان دَداخل پټ پټو نو ته ور ستني کړې. خو دا سلسله ورستو دَ لفظونو یو ځنګل کښې بدله شوه چې معنې به پکښې ورکېدلې. ځکه خو "بسون" ددې رجحان غند نه اوکړه . او باشو ته ئې دَ ورستېدلو بشکاره اعلان اوکړو.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

"باياشی اِسّا" دَ هايکو تخليق دَ زبېښلي طبقې
او دَ ورو ورو بې وسو مارغانو ځناورو دَ دردېدلي
او رنځېدلي ژوند دَ اظهار سره اوتړلو۔

او بيا دَ جاپان دَ جديد هايکو ليکونکيو سرخېل
"سی، شی ماساکوچي" دَ هايکو دَ تخليق خوره جولی
کښې دَ فطرت دَ تماشو سره سره دَ کائناتو دَ تکويني
نظام رازونه او سماجي پېښو اسباب هم را اونغښتل۔

بهرکيف دَ موضوعاتو دَ تنوع باوجود دې ټولو
هايکو ليکونکو کښې فطرت او دَ فطرت متعلقات شريک
قدر او موضوع وه۔ خو په جاپان کښې دَ هايکو
ليکونکيو يو داسې ډله هم پيدا شوه چې دَ فطرت او
دَ فطرت سره تړلي عناصر او عوامل ئې رد کول شروع
کړل او دَ هايکو په تخليق کښې ئې دغې ځينو نوو نفي
اوکړه۔ دَ دوي په خيال تېرې لمحې او دَ فطرت دَ
موسمونو بدلېدل رابدلېدل په ذهن کښې دَ ماضي
دَ جاګيردارانه سوچ عکسونه ورننه باسي ولې بيا هم
دَ جاپان زيات تره هايکو نګارانو دَ فطرت غېږه
کښې دَ خوب ليدلو عادت پرې نخودلو۔

دې اختلاف په شا دَ تخليق دَ ازاد عمل (Free
Imaginative creativity) او دَ تخليقي انضباط
(serious artistic discipline) دَ متقابلو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

عملونو انګازې صفا اوربېدلې شي.

ترڅوچې د ښځينې هايکو د موضوعاتو تعلق دې
نو ښځينه هايکو په دې لړکښې په ځان لېږې قدغن
نه بردي. هاغه ټولې هلې ځلې چې د ښځينو د ژوند
تصوير ترېنه سازېږي. دا ئې په ځان کښې ځايوي.
البته اخلاقي قدرونه د ښځينو د لاندې نه راولي
د ښځينې هايکو پس ايه چاله هم دا بلنه نه ورکوي
چې راشه په ماکښې د خپلو سفلي اوحيواني خواهشاتو
لېټون اوکړه. يا په ماکښې د خپل جنس زده ژوند
او ځنګلي مزاج تنداري اوګوره اوس که څوک داسې
کوي نو هغه پوهې شه او د هغه خدائے.

زه دلته يو وارې بيا ددې خيال اعاده کوم چې
ښځينه هايکو کوم اجتماعي عمل او اجتهادي بصيرت
رازېږوي ده بايد چې رعايت اولحاظ ئې اوساتلې شي.
مطلب دا هم نه دے چې د تجربو سفر دې په ځائے
اودرېږي. ولې ترڅوچې په هايکو کښې نوې کاميابه
او معقول هيئتي تجربه نه وي شوي. نو د بې
ځايه اختلاف سنګر پرېښودل عين روا دارې ده. او
بيا هسې هم د يوې کاميابې تجربې ځانه غند نه
ژبې ته نقصان ورسوي.

د موجوده ښځينې هايکو کېنه دا هم ده چې خپل

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان او خپله جامه يې د پښتنو د ثقافت په رنګونو ښائسته کړې ده. د داسي هايکو رانګ د پښتو ژبي د اوازونو، سيلابونو او انګازو ګټور ې لحظې دي. پښتنه هايکو نه يوائحې د فطرت هنداره ده بلکه د فطرت او روايت د اختلاط نه د رازېږېد ونکو مظاهرو په ملا سورلي هم خوري ګکيا ده. پښتنه هايکو د فطرت او روايت په ګټ‍پېږونو پښه نيولے د ژوند ترتبدلي لحظي رانيسي او نوې تنظيمي او هنري ساه پکښي وړپو کي. دغه رنګ ځان له د ځ سره راټولوي.

بايد چي پښتانه هايکو ليکونکي د چاپېره ماحول سره سره خپلي تخليقي چينې او د ځان دننه رښتيا په پوره هنري پوستوالي او روانۍ سره راپوځائے کړي او د عظمت او رفعت نه هسې ډېد ونکي ترانې او سندرې ترې نه را اوزېږوي. يقيناً چي هم داسي به کېږي.

په درنه درناوي
اظهار الله اظهار
ليکچرر اردو څانګه اسلاميه کالج
پېښور يونيورسټي
نېټه ٤- ٢١/ ٦/ ٢٠٠٢

Scanned by CamScanner

حوالې

۱- اظهارالله اظهار — رانه غوږ ونو کښې بنګړي شرنګوي

۲- اظهارالله اظهار — کاڼي د ګل په لاس کښې خوندنه کوي

۳- اسمٰعیل ګوهر — مسکا

۴- دیدار یوسفزے، ډاکټر — نسکورې لیې

۵- سهیل احمد "مدیر" — هائیکو انټرنیشنل (اقبال حیدر نمبر)

۶- شکیل احمد نایاب — "پلوشې" غیر مطبوعه

۷- ناهید سحر — خپلو خوبونو له تعبیر لټوم

۸- نواز طائر، پروفیسر — خوبونه خپل کلي کښې

۹- محمد ایاز غزل — دَ بنا ستونو دَ صحرا ورځې (غیر مطبوعه)

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوئې مې دا ده چې بنده يمه ستا
برېت اخر اووايه په څه تاوُ کړمه
چې يوه ساه مې هم اختيار کښې نه ده

❀ ❀

دَ اخري رسول امت کښې يمه
اوس خو زما او دَ جنت ترمېنځه
بېخي قسم دے فاصلې نشته دے

Scanned by CamScanner

څوک به زما له حاله څهٔ شي خبر
یو نوی داغ مې په لمن پرېوته
چې دَ ګلاب څانګه کښې ګل ښکاره شو

❁ ❁

زهٔ دَ چا ملاسته غواړم نهٔ پاسوم
شپې یې ځکه ستا دَ چم لېوني
ما په ازغو باندې راکاږي مدام

❁ ❁

ځې دې دَ ورانې اېښې غوندې دے
ښهٔ به وي دا چې درته ګورمه نه
څو به دَ ځان سره په جنګ اخته یم

دَ زلفو سیورو ته مې خوب کولو
چې دَ ښځې ژړا راپیاده شوله
په سرهٔ غمه ترېنه راپاسېدمه

❁ ❁

دَ اسمانونو ورته سرخکته وي
ګل به کړم دَ محبت، چرته چې
دَ ربل پاټلی دَ غر سینه پرېکوي

❁ ❁

څومره شرمېږي دَ بنانُست مېرمنه
ورته چې ګورم په نظر دَ مینې
رانه دَ خوږ ادبو کښې ځان غوټه کړي

بې روزګارۍ چې يې ځکه اوليدې
ويل يې ګرانه بابا غم مه کوه
بيا به تا فيانو پسې نه ژاړمه

❁ ❁

شيريني ژوند د شوګيرو نامه ده
خپله ځواني دې چرته خاورې نه کړې
د زوړ ديوال سيورې ته خوب مه کوه

❁ ❁

رب دې اباد کړي خپل کورونه په دوي
خو يو ژور سوچ کښې راګير شمه زه
پيغلې چې مانه اتوګراف اخلي

اُ لیونی سره به اوس څهٔ کوم
وائي که شل ودونه هم اوکړي تهٔ
نو زهٔ به یم ستا یو وېشتمه ښځه

❁ ❁

زهٔ چې ترې لږ هم لرې کېږمه نو
راپسې ژاړي دَ ګودر غاړه کښې
ما دَ ګنګا په اوبو اولامبوی

❁ ❁

په یو غوځنګ سره اسمان ته رسي
وه لیونی پېغلې په خود کښې اوسه
تا لا دَ زمکې تل لیدلے نهٔ دے

په زړهٔ کښې وایمُ داسې مړ به نه یمه
چې مې د سیند څپې تر لړې یوسي
د ننګه غړۍ ئې نوره هم پوره شي

زړهٔ په یوه خندا لمبه داسې شي
لکه د اوړي د غرمې له تاوه
د ښار پاخهٔ کورونه اور اخلي

مینه په ځان ګواهي نهٔ رد کوي
تا پاندې ښکله اعتبار اوکړمه
تهٔ خو د هر پېغوره تېښته کوې

ته د سپېلو کاروان ته لار مه نیسه
په شا ستانه کړه نظر ونه د ښکار
څه کور ته څه! چېرته سرتوره نشې

❀ ❀

اوښکې چې ستا سترګو کښې اوچې شي نو
د شپې تیاره مې اندېښنې زیاتې کړي
د اسمان ستورې رانه لار بدلوي

❀ ❀

درسره حقې شرې ننه کومه
څه ستا د خپې نه مې توبه شیریني
خو راشه اوس دې رانه سپې کورې کړه

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

پکار مونه دي د فريب رنګونه
د سپرلي باده خپله لاره نيسه
هسې په مونږ پورې خندا مه کوه

❁ ❁

مينه په هر موسم کښې خوند نه کوي
په سره غرمه له کوره مه راوځه
د پشکال تاؤ دې ميراته نه کړي

❁ ❁

ستا د قامت سوچ مې شمله هسکه کړي
چې بازارونو کښې د ښار جينکۍ
د سنډلونو په زور قد لويوي

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا د ژړا ارمان دې اوړي خو
دغه یو خو ښاڅکي باران شیرینې
ددې وطن د ځمکې تاؤ زیاتوي

❀ ❀

د سمندر سفر راياد کړه کښته
رانه ځاپېږه طوفانونه ووخو
د ډوبېدو راسره وېره نه وه

❀ ❀

کور کښې د سر اوږو درک نه لګي
خوځان د لیچانه هم کم نه کړم
د وخت درې خمیره لګي زما

Scanned by CamScanner

ما درته وے مسافری مه کوه
لاړو دَ سر سپورے دې نم خاوُرې شو
دَ کور دالان دې پرېوتی اوخوړو

❁ ❁

دَ یوې پېغلې داېسُرې مې لوسته
ورته حېران شوم، ما یوه لحظه کښې
کښې بربنډې فرښتې اولیدې

❁ ❁

درد لا دَ اوښکو لار لیدلې نهٔ ده
وژنې یې مونږ دَ خپل وجود تاوونه
لا پشکال بارانې شوے نهٔ دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ بې وسۍ داستان لا ختم نهٔ دے

ستا آواره خورې ورې زلفې هم

دَ چا مزدور په سر ورېځې نهٔ شوې

❁ ❁

ځنکه مړه شي دَ نسلونو لوږه

هر څهٔ بنهٔ ډېر تېر دي خو غم دغه دے

زمونږ نه ستړې راپرېوځي هسې

❁ ❁

دَ حاسدانو شمس مې زیات دے بلا

درد چې سپوا شي نو په نیمه شپه کښې

ستورې راپاسېږي اتڼ واچوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زغلمه ځم د پلوشو په اوږو
زه د دې خاورې سره مینه لرم
خو د اسمان فکر مې هم کومه

❀ ❀

بنګړي دې مات دانه دانه پراته دي
له تانه زار، راسره ضد مه کوه
پرېږده چې فکر د روزګار اوکړمه

❀ ❀

زمونږ د کلي به اسروخه شولئ
کور ته به رسو کنه لار کښې به مرو
هېڅ څوک ټريفک دے او کچه لاره ده

Scanned by CamScanner

ستي دې ښکلې د ځوانۍ تاوونه
وېره چې بېکل دې کړم خوښهٔ اوکړمه
سکروتې نهٔ بژدمه پهٔ ښو نړو دکل

❁ ❁

ځوانۍ منم له موره کمه نهٔ وې
خو که زما په کور کښې کوټې وهې
هسې به ژوند د خپلې لور خاورې کړې

❁ ❁

ساه راکښې نشته خو خبرې کوه
لکه په زول کښې چې بجلې لاړه شي
او د پکو پرې تاوېږې هسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیرینې وایه که زما په لیدو
د زړه درزا دې سوا شوې نه وې
تو بیا دا ستا غوږونه سره ولې دي

❁ ❁

د مینې کومه سلسله یاده کړم
د تیلي فون تلې چې اوغږېږي
ویم که څوک ماله په مرور غلي شو

❁ ❁

خوایږه د مینې راپېښ زو کړه هله
چې ستا بانه برند شي شیرینې زما
تو کېږ چاپېږ توري څځه والوځي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورک مې له ځانه حادثې کړې د ژوند
داسې مې هېر شې د ښائست یادونه
لکه چې اور د ځنګونه ورانه کړي

❁ ❁

پېغلې ځواني دې د سپرلي موسم دے
سترګې چې وا ړوې راګوري په شا
اسمان کښې پرق شي د یاران شپه شي

❁ ❁

فطرت ښائست هم د انسان زیاتوي
چاپېره او خاندي ګلونه د رنګ
د ریل پاټلي چې د غر زړه کښې اوځي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا نه چې زه ئې رنګینه نه ویـنم
خو د فطرت ځنګلي وحشي داسې دے
چې ښـــــاپــيرو لـه پناه ورکوي

✿ ✿

د خدائے رحمت هم امتحان دې ګڼي
چا کښې هم مینه ورورولي نشته دے
دا د چینې اوبه چې کوم پله ځي

✿ ✿

خدائے شته مدام د ژوند سندرې وایم
زه د بنسـمنې چا سره نه کومه
ما د خودۍ چینې اوبه څکلي دي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا معجزه دَ محبت اووینه
چې دَ درد څړیکه په اسمان خوربږي
دَ اور بڅرې دَ یاران څاڅکي شي

❁ ❁

سیلاب چې راوړي دَ ګلونو څانګې
دَ خوشبویو قافله لوټ شوله جوړه
اوس به دَ کوم تصویر په دام ژوندي یو

❁ ❁

دَ نظرونو تماشې اوخوړې
دَ ارمانونو مې دنیا ورانېده
تا دَ رنګونو لوګه رانیوې

Scanned by CamScanner

اک یو تصویر زما په سترګو کښې دے
ماله به څوک د خوب تعبیر راکوی
باران ورېږي او فصلونه سوزي

❁ ❁

ددې وطن فضا سپېره دومره ده
یخه هوا که هم راوالوځي نو
د چا غریب په خونه اور پورې شي

❁ ❁

آ لېونۍ مې چرته قتل نه کړې
دومره خرابه شوه فضا د وطن
څوک په رڼو اوبو کښې ځي نه دي

تپوس کوم خو خفه کېږې به نهٔ
دومره دې سترګو کښې وحشت ولې دے
تهٔ که دَ ښکار سپو زغلولے نهٔ ئې

❀ ❀

کور ته ورځه رب دې سر توره مهٔ کړه
بې لوپټې حُسن رسوا داسې شي
لکه چې رنګ دَ لونګو والوځي

❀ ❀

دَ ښار مېړمنې خپل خاوند ته وئيل
خدا ے شته له تائې سترګه هم نهٔ رپي
ستا دَ دفتر چپړاسي ما تنګوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته معلومه دَ دښمن توره ده
چرنده مدام ګرځي په زور دَ اوبو
ته تر ېنه لاس واخله نو هيڅ به نه وي

که درته غیږ نه کوم تېر نه او ځي
پرېږده بې خونده دې دېر بنه پېژنم
ته دَ موګي په زور تمپونه وهې

پېژندګلو نښته دَ خور او دَ لور
ددې وطن زلمي خو داسې نه وو
څوک مې دا زهر ګړوي وينه کښې

Scanned by CamScanner

زړهٔ په ساحل د سمندر ورک شمه
دَ درد دَ ژانو سیل راوالوځي او
دَ اوازونو په مری غلے شي

❀ ❀

دومره اوچت تو پوته خله ولې
زما خبرې ته هم غوږ کښېږده لږ
څوک دې الوړے اوبنده نکړي

❀ ❀

دَ سر پروا مینه کښې نهٔ کوم څو
دومره زما قتل اسان مهٔ کڼه
زړهٔ څه ویستلې اوبږه هم نهٔ یمه

پروت که دَ سلو پړ دو شانته یمه
دَ نظر پرق به مې در اورسوي
هوار دَ تندر په اوږو الوځم

❀ ❀

دَ خوشحالۍ بنیاد په غم وي ولاړ
زما په شونډو خندا خوره شي
لا دَ غوټۍ زړه خو چاودلے نهٔ دے

❀ ❀

اوس خو بنه ستا ده چې راځې او که نه
شیرینۍ تهٔ چې مې په څنګ کښې نهٔ ئې
نو پلوشې مې دَ سپوږمۍ سوزوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ روح زخمونه مو له شمس اوونل
مهٔ خوشحالېږه لېونی که په مونږ
اسمان دَکاڼو باران نهٔ وروي

✿ ✿

څه ته مې زهر خوړوه ویله کښې
خو چې زما دَ مینې زور اووینې
مرګ هم دَ نیمې لارې ستون شې زغلې

✿ ✿

اسمان بلنې دَ راتلو راکوي
ستورې ګډا کوي په ساز دَ مینې
څوک چې سوارهٔ شو دَ هوا په اوګو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

رب دې ژوندی لره خوشحاله اووایم
د کمتو کور دې زړه د کاڼي کړلو
مینه اوس تا باندې اثر نه کوي

❀ ❀

شیرینې مه ځه د هوا مخې له
چې ستا د زلفو خوشبویه شي خورې
په اور کښې اوسوزې وړې مې د کملو

❀ ❀

زړه به بلا بلا مزې غواړي خو
طوفان دې، مه اوځه له کوره بهر
د خپلو زلفو دام کښې کېږه نه شې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپوږمۍ له تانه یو تپوس کومه
په نیمه شپه د سمندر ننداره
رانیسي ولې د اسمان لمنې

❁ ❁

د غټې غوټۍ نه پرهېز کوه لې
وازګه دې ډېره په بدن اوخته
نیمبو نچوړ کړه د قهوې پیاله کښې

❁ ❁

د خودداری د اسمانونو مینځې کښې
ځکه زنګین مه جوتې خورمه زه
چې ما جوته د چا خوړلې نه ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

که جذباتي شوې ځان به اونه مومې
د خپل رفتار تېزې د لاس لاندې کړه
اُس د ځوانۍ دې واګې اونه شلوې

❁ ❁

د زړه د درد منزلې سر ځنګه شي
مينه روانه د اوبو غوندې وي
ژوند خو د واورې چم دے زر ويلې شي

❁ ❁

په سمندر کښې ډېر مړېږ شي غرونه
ته چې پستې پستې خبرې کوې
زړه مې د کاڼي په رنګ ته اونه ځوې

Scanned by CamScanner

په ژوندے ستا د ليدو په اميد
ولې د نمر د پلوشو سپوږمي هم
تياره چاپېره په ګودر خوروي

❁ ❁

اوس پخپل وس پخپل اختيار کښې نه يم
ما چې رنګينې لوبې اوليدې
د زړونو سېل ځان سره يوړمه زه

❁ ❁

ستا د بنا ګُست لبې مې مرې په زړه کښې
خپله پسته سينه کښې زور راکړه لږ
د ژوند دا شور مې چې ته کاڼه نه کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ناز شمله به مې راټيټه نه شي
نمر چې پرېوځي نو زما شيرينې
شفق شفق څادر به تا غوړوي

❀ ❀

تا چې تر منځه لوېشته اووېسته
سپوږمۍ زما او ستا شوې لارې جدا
ته به فانوس زه به ناموس پسې ځم

❀ ❀

پوی شوم اوس چې پښتنه پېغله يې
مات چې کړل ما ستا د زندان سيخونه
تا د پيشو پښې به ما ځنې کړې

Scanned by CamScanner

دَ پاغوندو باران لمبه لمبه کړم
زړهٔ لا په دې فريب کښې ګير ومه چې
دَ واورې غر لا وا نو ستلے نهٔ شي

❁ ❁

کله کونګښې دَ سندرو ژبه
ډېر که ئې غرونه په شا اوتمبوي
او درېږي نهٔ دَ اوازونو سقف

❁ ❁

زموږ دَ کور چت که راڅاڅي په موږ
ښکر په دې خېره هم اوپاسو
چې په تالا ميدان خو پاتې نهٔ يو

له حد نه نهٔ اوځم خوځهٔ اوکړمه
دَ هاغو نرمو ګلورینو ښونړو
جوته چې اوښکمه، جوته جوته شم

❀ ❀

اودرېږي نه دَ قیامتونو سفر
خو چې په کور کښې جینکۍ بېغلې شي
اواز دَ تندر غورځېدو واورمه

❀ ❀

ځنګه شي ختم ازمېښتونه دَ ژوند
چې یارانونه دَ سپېلو کښېږي نو
یوسي ښیښې دَ لوګو رنګونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس زهٔ فالګی ته لاس په څهٔ اوبنايم
ستا د تندي ګونجې ليدلي دي ما
زما د لاس کرښو کښې هيڅ نشته دے

❀ ❀

د کمپيوټر نه مې پوښتنه اوکړه
اوبهٔ په څانګ باندې بيلېږي که نه
دې کښې يو پلار په څېڅې دزې اوکړې

❀ ❀

لا د ادراک منزل نه ده لرې يئو
يو نسې سترګو نه خوبونه زما
د ورک نظر تعبير مې مهٔ راکوه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د قتل تور درپورې مه شه
ته چې په کړسه کړسه خاندې جینۍ
پام کوه مات به زاتر غاړه نه شي

❁ ❁

کړې مې پوازې د مابنام تیاره کښې
چې خپل غرور تر پښه لمبه پورته کړې
بیا مې په سره غرمه کښې سپوږمۍ نیسي

❁ ❁

دا چې د غر په څېنه څه شوي دي
ستا د پېښتنې پېو شړنګ را اوږیسي او
بیا مې تر لرې انګازې خوروي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهٔ به ډوبېږي په ساحل کورونه
چې خاموشۍ د غزالیو سترګو
د سمندر د شور بنیاد ایښې دے

❀ ❀

ستا نه قربان شمه زما شیرینې
تا چې زما په شونډو خوله ایښې وه
هاغې یوې لمحې مې ژوند خاوري کړو

❀ ❀

د موسیقۍ لمحې خپله ژبه نهٔ وي
پکښې مدام ستا سندرېز خیالونه
د ژوند رنګونه، تصویرونه وېشي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاورې شم پو ے دَ اخترونو په خوند
کشتۍ کښې ځې، شي له نظره پناه
او زهٔ دَ سيند په غاړه ناست پاتې شم

❁ ❁

دَ سروې اونه، چاته نهٔ ښيېږي
ده قدرمنده په دا حال، کښې نو
نهٔ خو مېوه نيسي نهٔ سورې لري

❁ ❁

څه چې دَ ستورو په لټون کښې اوڅو
رانه چاپېر دَ سمندر اوبهٔ دي
دَ جزيرو مېنځے کښې ژوندون تېروو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا د داتلو ښکالو خوره شوله جوړ
دي چې د ټول کلي غوېږونه ولاړ
د زړهٔ درزا مې نوره هم تېزه شوه

❁ ❁

جوړه تېره تُوره د غرځېږه شي
راشي په منځ اوشلوی تال د بوږی
د پسرلو باران مې لا ژړوي

❁ ❁

د شين اسمان باران په شرق اوګله
په کومه ورځ چې د ګيدړ وادهٔ وي
بنارسی په سر دې اوښهٔ وينم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

منه اوږدهٔ بانهٔ دې مهٔ برندوه
ستا شاهيني نظر چې پورته شي نو
وايم که باز چرته مرغۍ اونيوه

❀ ❀

زهٔ مختورن نهٔ يم شيرينۍ زما
دَ اوښکو پړقې مې ستورې هم تت کړي خو
تورې چشمې په سترګو کړې دي تا

❀ ❀

خيل احساسات مې په غورځنګ داسې کړي
چې دَ سرخکو سيل راپورته شي نو
زهٔ دَ اسمان غاړو کښې والوځمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیرینې څه! رب دې ودانه لره
ستا په کنځلو مې زړه نه بدېږي
ما د سیندونو روانې لیدې دي

❀ ❀

څه که یاران پرې د سپېلي ورېږي
چې د غمو تاؤ تر پېټه رس وېښتې وو
د هاغو اونو پاڼې شنې نه شولې

❀ ❀

څوک هېر ولې شي د ژوند حادثې
هوا چې هسې پاڼه هم خوزوي
وېم که جونګړه مې طوفان یوړله

Scanned by CamScanner

وائی منمه چې سرې ئې شریف
خو ژوند هم ځان له غرقولے نۀ شم
ستا نه خو ستر که دَ چا هم نۀ رپي

ستا په سر کلي سره شر کړمه، خو
بې وجې ښکته چاته لاس واچوم
اوس څوک په اوچه هم لامبو نۀ وهي

د هر لوے عذاب دے دَ احساس محرومي
زۀ خو څۀ ستا لار کښې ولاړ نۀ ومه
تا دَ موټر هارن په څۀ اووهۀ

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهٔ دَ دردونو دَ صحرا تنده يم
ساه چې مې کله په وتو شي نو بيا
څه اے شته له شرم نه اوبه اوبه شم

❁ ❁

دَ تعبيرونو په فريب تېر وتم
ما چې په لاس کښې لنوکې اونيوه
نو دَ بنا ئُست رنګونه ټول والوتل

❁ ❁

جوړه کړي قيامت دَ لوېټو الوتل
ستورې داکوزشي دَ ګودر په غاړه
او دَ اوبو څاڅکي اسمان ته رسي

Scanned by CamScanner

سوچ کښې شې ورکه چې وریاد شمه زه
ریموټ په لاس کې وې ته ناسته وې او
چینلې هسې بدلوې لېونۍ

❀ ❀

که دې په زړه کښې وې ارمان د مینې
هلته راځه په بهښت ته بیا ځرته چې
دَ پوخ سړک نه کڅه لار بېله ده

❀ ❀

دَ سمندر طوفان مې ځان سره وړې
ستا نرګسي سترګې رایادې کړمه
پورته دَ ستورو چم ته اوخېژمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

حُسن دَ مینې په خوند څه پوهېږي
ستا دَ یوې خندا نه زار شیرینې
خورې ورې دَ کهکشان سلسلې

❀ ❀

اوښکې دې اوچې له بڼو کړه کښېنې
دا دَ احساس چپه به تا ورکه کړي
غمي شیندلې مه دَ صحرا شګو کښې

❀ ❀

ځان رابرڅېره کړه دَ زړونو دړزاء
دَ محبت اواز خو نهٔ ورکېږي
اوس هم فضا وراني زموږ سندرې

Scanned by CamScanner

کاږهٔ خاپونه دې زما شیرینې
نوې دلدل کښې دَ ژوند خخه نهٔ کړې
څنې راښکاره کړه چې یو لار را اوڅې

❀ ❀

اوښکې څو کاڼو کښې هم لارې کوې
څو چې نرمې پکښې را تغسله ذره
دَ اوچې دم دے څوک ئې څهٔ اونیسې

❀ ❀

زړهٔ مې یو درز کړې چې دَ کلې غریب
بیکړې تړک وهې اور اولګوې
په نیمه شپه چرته قیامت رانشې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تک ورکول خو وي فطرت د لـړم
خدای شته چې یو ورځ به دې مړ کړي په چا
د ده مې لور څه فرښته خو نه وي

❁ ❁

ساه چې د وختاجیس ته راکاږي څوک
داسې د زور سیلۍ را والوزي چې
په بله واړوي د چم کورونه

❁ ❁

کاڼي د غره له سره اورغړوي
چې ځ په لاندې ځي کورونه وران کړي
خو د طوفان د زړه نه تاو نه اوځي

Scanned by CamScanner

ته چې د سیند په غاړه کور جوړوې
درېس مبارک دې شه زما شسیېنې
څو که سېلاب راځي نو بیا به څڅوي

❀ ❀

ښځو ته اوګوره چې واګې شلوي
د کټ په لنګه ئې بورقه پرته وي
په یوه خپه ګرځي په ټول کلي کښې

❀ ❀

خو ښه دې خپله خو وېښ مه زهٔ
تا د کولال هنر بې لارې نهٔ کړې
جوړ د یوې ښځې نه ټول لوښي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا توري سترګې ځنګه هېرې کړمه
ما دَ زم زم په اوبو هم اووینځه
خو دَ لمنې داغ مې هغسې دے

❁ ❁

زړهٔ چاته سپک کړمه شيرينې زما
دَ راز خبره درته ما کوله
خو ستا دَ خولې برغولے هم نشته دے

❁ ❁

څوک هم دَ ژوند په خوږو پوهه نشي هيڅ
لکه دَ ګلي دَ تهانګې مزدوري
څهٔ دَ اوړو څهٔ دَ بونو اوړسي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا چې پرې شل کاله خوارۍ کړې وې
هغه تصویر مې کباړي بازار کښې
په یوه نیمه روپۍ واخستو نن

❁ ❁

تپوس کوه مه ، د ځوانۍ د مینې
خو په سیلۍ کښې بادیوه اوخته
او د یو چیک سره ئې تار اوشلوو

❁ ❁

زما په خپل زړه باندې وس نه رسي
خو چې د رحمه ستا د چم په اړخ
ته د هوا ځپو کښې زنځیر اوتړه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټک شي عذاب دَ اسمانونو په لور
لمسې چې هم راته سپوږمۍ اوخاندي
ستورې مې وریت کړي په چابک دَ رڼا

❀ ❀

دا دَ فېشن جهالت لمم اوویسنه
اُ چې الف ته لمم کوټک وائي تل
دَ کتابونو ستړال کښې کرځي مدام

❀ ❀

خوب ته مې نه پرېږدي دَ تن زخمونه
ژوندے احساس مې تن سمره پورې
دَ ستومانۍ ویښتو سزا راکوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې وفايي کښې دې هيڅ شک نشته خو
ساه مې او باسې دَ الفت سادګي
زر درله جوړه دَ اوړو پوزه کړې

❁ ❁

سمېږې نه زمونږ دَ ښار جينکۍ
که ترې چاپېره دېوالونه تاوُ شي
او خاندې زر دَ کور کړکۍ ښېړ ته کړې

❁ ❁

حُسن په هر رنګ کښې قيامت جوړوي
زلفې چې واړوي له مخه په شا
دو مره رڼا شي چې نظر اوسوزي

Scanned by CamScanner

اوس چې د شپې کور ته ناوخته ځمه
اووایي رب دې ځواني مړګه کړي ما
جانه! چې بیا ستا نه ګیلې نه کوم

❀ ❀

تل مې تېر یاسي د الفت په فریب
بد دې بلا د تورو سترګو ازار
زه په شینتغه ښځه واوړېدمه

❀ ❀

وایم چې ښکل دې د تندي کونجې کړم
زړه کښې چې هیڅ د مینې تاو نه لري
مړاوي به څه شي د کاغذ ګلونه

راته رایاد ستا د لېچې خواږه کړې

اوس چې د هر چا تېلي فون راشي نو

خدایګو زما د زړه درزاء تېزه شي

❁ ❁

شیرینې زړه دې لاندې باندې نشي

ا چې ټوټې تماشه کړ ځوې

خدای شته وېرېږي له هاګې د ډزه

❁ ❁

ستا د خپلوۍ ارمان مې هم اوړېږي

خو ساه چې اووته د ګل د زړه نه

نو سر تور سر مې خوشبوۍ اولېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیدلې نهٔ شي دَ بنائست رنګونه
تهٔ ګوره ګې دَ فطرت لاسوکښې
دَ موسمونو په فرېب تېروځې

❀ ❀

یوه لحظه چې هم هوا بنده شي
دَ زړونو شور دَ غوږ پردې اوشلوي
ما دَ خندګل طوفان کښې ملهٔ کړه

❀ ❀

دَ طوفانونو زور په شا تمبوي
دَ محبت یوه نازکه خندا
له تاترې دَ سترو هم پورته ده

Scanned by CamScanner

دلته څو چېغې هم ګونګې شي په خوله
د اوازونو دا ویجاړ کلي به
د خاموشۍ په ژبه څوک پوهیږي

❀ ❀

خوند کوي څومره سوزېدل مینه کښې
چې سروي پېغلې مې نامه اخلي
اورونه واخلم د چنار اونه شم

❀ ❀

څوک به دې اووژني د خپلې ویرې
او به خورې سر چې ازمرې نه یې ته
هسې غرمبېږې د لومبړ بچیه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای شته هیڅ ته ملامته نه یم
که د مینې په تول روان یمه خو
د خپل رفتار سلسله نه ماتوم

❁ ❁

داسې د هر ستوري لټون مه کوه
پام کوه کور دې غر غنډې او نکړې
او رونه کړې د رڼا جامه کښېږي

❁ ❁

د فطرت ناوې څومره ظلم دے دا
ځان ته غاوره شي د نمر پلوشې
په چا رڼا کړې څوک په اور سوزوي

Scanned by CamScanner

ستا خود سرې خو په ماس ګرځوي
که چنګنړي ته هم کوږدن شولې ته
په چم عصلت کښې به حلوه اووښم

ښېرازه پېغلې دَ وادهٔ ته ورستو
خوند دا سې دا ړوي تېوس مهٔ کوه
لکه کتهوی کښې چې کبان پاخهٔ شي

حد ماتول وي هسې ځان درکول
آخر به ماته شي یو ځز به اوکړي
څو به هوا په یو کنهی کښې پوکي

بیل چاله ورکړه دا بچې غمېنه کښې
دَ خاورې خوند زما په خوله کښې دے لا
زهٔ ستا دَ کوړې په خوږو څه کوم

❁ ❁

اوس که څهٔ وایم ګنهګار به شمه
هسې په ما باندې تهمت لګوي
خپله خندا دَ ګل په وس کښې نهٔ ده

❁ ❁

نو لے چې مار له په مرۍ غلے شي
دَ غوږ په پرده مې دا آواز وشلوي
ژوند ګوډاګے دے دَ فطرت لاسو کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زغملې نه شي د څوانۍ زورونه
د سمندر دا کم ظرفي اوويـنه
په يو غورځنګ باندې اسمان ته رسي

❁ ❁

چې د ښې ژړا راياده شـوله
زه ستا د لارو نه واپس راغلمه
بيا مې ځنګل ته ازمرے اوشړه

❁ ❁

مسافرۍ دومره اسانې نه دي
چې څکه ونو کښې د ژوند راغله نو
سپوږمۍ ته ګوره نيمه پاتې نشوه

Scanned by CamScanner

په نیمه شپه ستا د راتګ انتظار
پروت یم چې وسپه د اسمان د لاندې
لاړې په ما باندې چلې جوړوې

❁ ❁

لوټه مې مه د دلاسو په فریب
پروا مې نشته که له تندې مرمه
دالله غلبېل کښې اوبه مه رانیسه

❁ ❁

چې معمولي تبه په ما راشي نو
ویښه مې ناسته د پالنګ سرته وې
په سر مې ټوله شپه زورونه کوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ موسمونو قید کښې نهٔ راځي عشق
که دَ ښائست جوبن دې تېر شو نو څهٔ
مراوي لا نهٔ دي ستا دَ یاد ګلونه

❁ ❁

د ښائستونو یې بلا واخلمه
چې په دروغه ترېنه هم خفه شم
خوب ورله نه ورځي بیا شپې رڼوي

❁ ❁

ما یې تر مینځه روغه رانهٔ وسته
زهٔ دواړو ډلو خپل دښمن ګڼلم
لاړ په پردي ښر کښې یې سر اوخوړهٔ

Scanned by CamScanner

یو درد بېدلي پښتون ماته ویل
ما د مړانې انجام هم اولیدو
ځکه ویرېږمه د خپل سیوري نه

❁ ❁

خدای شته چې مرګ مو هم وژلې نه شي
چې مو شیندل سرونه، لارکښې د حق
د کربلا تاریخ مو بیا نوې کړو

❁ ❁

راټیټوم د اسمانونو غرور
په سر مې توره اوښانده دا خو
د سر بازۍ لوبې مې پرېښې نه دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند دَ غریب صحرا کښې نهٔ تېرېږي
زخمي احساس په اخر چرته اوړم
ستا دَ تصوير سترګه ړنده اوخته

❁ ❁

دَ حبس نه مړهٔ نهٔ شو شيريني زما
تازه هوا به اوس په کومه راځي
هاغه يوه دروازه هم پورې شوه

❁ ❁

شيرينه دا هم اورېدلې نهٔ شي
ورته چې وېم زما برخې خوبنه ده
زر شو نړۍ او ځکې اننګې ته اوځي

Scanned by CamScanner

بیا مې سپوږمۍ تندر نیولې ده جوړه
پړده کښې نغښتې پلوشې دَ نظر
زما په زړهٔ باندې تیارهٔ راولې

ځان ترېنه تل په فاصله ساتمه
خو بیا چې هم آرام ته نهٔ پرېږدې ما
زر دې وادهٔ شي چې ترې خلاص شمه زهٔ

منه دَ طمعې کور خالي وي منه
څهٔ په جړګو باندې صحرا ته دَ ژوند
باران چې راشي نو طوفان ئې اوړي

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

نور دَ رقیب په خوله باور مهٔ کوه
چرته په خر پاندې هم ناست نهٔ دَےَ خو
وائي جهاز کښې مې سورلے کړې دې

❀ ❀

دَ پېغلتوب پڅې راپارې نهٔ کړې
بلا مو دَه اوشوه شیرینې زما
چې هر و خوله مې په خوله اېښې نهٔ ده

❀ ❀

دَ ناوې توب نغرې دې نهٔ منمه
مهٔ وینه پلار کړه دَ تلوخوبونه
اوس خو دَ شلو بچو مور شوې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

اَ دَ طلاق دَ نوم نه مړګ بنسهٔ ګڼې
خو ازادي ئې دومره خوښې دي چې
چړګ چې هم بانګ اووائي بام ته رسي

❁ ❁

هاغه خوبونه مانه هېر نهٔ دي لا
لاس چې به تا په سينه کېښودلو
او کوړکو چړکو به هاکې شاربلې

❁ ❁

نور مې ماتم په بې وسې مهٔ کوه
ستا په بڼو چې اوښکې اوښکې شي ژوند
شغله شغله ستورې په ما پرېوځي

Scanned by CamScanner

که ئې کوانسو نه دَ نظر لیدے وے
نو مشرانو به وېلے نهٔ وو
جنګ نهٔ یا سُلے نه کتلے بنهٔ دے

❁ ❁

نهٔ مې رانیسي او نهٔ ځان راکوي
دَ مـداري لور ده شیرینه زما
پړے راسست کړي پړے راکاږي بیا

❁ ❁

څې خپه نیولے راته اودرېږي لـین
نو دَ بنانُست سپړلي تلوار اونیسي
خانه بدوش شي چرته کړه اوړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

درېسې سيند خوځېږي کولی نهٔ شم
يوه دَ مينې سند ريزه ځېږه
اوبو را اوړې وه اوبو يوړله

❁ ❁

شيرينې څومره زړهٔ راښکون وو پکښې
تا مې مړه باندې ځاړهٔ راښکله
او ما دَ نوې ژوند تصوير ښکلوُ

❁ ❁

سوچ مې کاوُ څومره بې رحمه دې ژوند
بېر بوکې مې کړې دَ سيند په سينه
بيا راله يو لحظه کښې سر ماتوې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

رنګ رنګ ګلونه مې راوړلي وو خو
چې ته رانغلې نو شیږینې زما
کاڼو په ما پورې خندا اوکړله

❁ ❁

څه خوند ور د مینې جنګ دے کنه
زه چې ترې پورته په کوټه اوختم
او د اښکو مینځ ته راکوزه شوله

❁ ❁

د مخ سرخي مې په اوبو لاهو شوې
داسې بدل کړم ازمېښتونو د ژوند
لکه چې سرو سره پاره اوکي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

منافقت دَ ژوند وژلمه خو
نن چې ماشوم بچې په مخ ښکل کړمه
ما وے که مانه فرښته جوړه شوه

❀ ❀

دَ چهت پکے بې حده تېز تاوېدهٔ
چې ورله مخې له مرغۍ ورغله
ماته ئې خپلې بې وسۍ یادې کړې

❀ ❀

ښهٔ ورته پته ده خو غږ نهٔ کوي
اُف دَ کوچوان کاکا ټانګهٔ کلې کښې
هره ورځ څومره حادثې زېږوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر یو امکان مې دَ خپو لاندې دے څو
چې ستا اوږده بانهٔ رابرند شي په ما
دَ خپل ایجاد لاره کښې ځنډ جوړ شمه

❁ ❁

دَ لوکو مینځ مې ژوند خاورې کړو
چې دَ رنګونو تماشې له تلمه
نو دَ بناسُت کلي کښې سپومات کړمه

❁ ❁

لوڼې کوه نهڅې درته غږ نهٔ کوم
ستا دَ فریب فریب بناسُت نه لوګے
زهٔ دې دَ ژوند په حقیقت پوے کړمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

وېم که څوک ماته اوازونه کوي
په نیمه شپه رانه خوبونه تښتي
بیا به پېریان بوتل کښې نه بندوم

❀ ❀

چېپ مې د سترګو نه راغلې وو خو
چا راته وېل تا ئې صفت کړے دے
ځکه په خپل تصوير مئين شومه زهٔ

❀ ❀

دغې چکر خو زمانې اوخوړې
ستا د رفتار مخه نیولے نهٔ شم
ځم چرته ځان له بله لار ګورمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته چې زما په شا ولاړه وې نو
زه د خپل ځانه خوزېدلے نه شوم
ستا بېلتانه مې ځکه ملا ماته کړه

❁ ❁

ناوې زما مانه خوشحاله څه شي
کش چې شي تېزه مې درزاء شي د زړه
د بناپېړ و وطن کښې ژوند تېروم

❁ ❁

خپله خپل ځان راتهولولے نه شي
د اباسين چپې به هېرې شي ستا
که دې رنګونه د اظهار اولېدل

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای شته په تا پاندې مئین یم خو
مینه د نورو سره څکه کوم
د ژوند ډرامه کښې مې کردار دغه دے

❁ ❁

ستا لوپټې ځان کښې را نغښتے یمه
چې د سفر په نیت روان شمه نو
د هرې لارې په سر تا او وینم

❁ ❁

زۀ سر د لاندې راګوزار نۀ شمه
نن د ژوندون د کوهِ قاف لاړو کښې
ستا د وجود خوشبوۍ رقص سنګوی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

څومره کم ظرفه دَ فطرت ناوې ده
ته چې په لیو کښې اوبه راکوې
واخله اور تنده مې لا زیاته شي

❁ ❁

وائي دَ خپل زړهٔ نه مجبوره یمه
که ته مې اور ته هم وراچوې نو
دواړه لاسونه به دې زهٔ ښکلوم

❁ ❁

دَ سپو نه ځان خلاصول گران خونهٔ دي
بس یو هډوکے ورته واچوه نو
دوي به پرې خپلو کښې جنګونه کوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ موسمونو اعتبار خاورې شو
دَ امتحان مرحله تېره نهٔ ده
چينجي غونډېږي دَ کابل مېوه کښې

❁ ❁

په خپلو وينو ئې لاسونه سرهٔ وو
يوې ماشومې په سلګو کښې ويئل
توبه، نکړېږي به بيانهٔ غواړمه

❁ ❁

زهٔ به دَ څهٔ نه توبه اوباسم
يو خوا روا کارونه نهٔ کوي څوک
بل خوا حيا راځي شرمېږمه زهٔ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان به په اوښکو کښې را اونغاړمه
د ګلاب پاڼه به کښتۍ شي زما
بیا د سیند په سر هوار ګرځمه

❁ ❁

سمندر رونه مې خوټکېږي زړه کښې
په دې طوفان کښې چرته ورک نه شمه
ته مې یوه اوښکه لیدلې نه شې

❁ ❁

زه چې د خپل یقین ډیرا اووینم
هیڅ په ځان پورې نه شمه پاسه زه
ځان د مور غېږې له وراوړسم

Scanned by CamScanner

بس خو ایمان دې خدای نصیب کړي زما
زهٔ نهٔ ولي یمه نهٔ پیر فقیر یم
زما په قبر دې میلې نهٔ لګي

❁ ❁

لمبې دې دَ مینې په خوند پوې نهٔ کړمه
ستا ناز بېنتوب له سره خلاص نکړې ما
پاسه دَ مور خوا له دې ځان رسوه

❁ ❁

دَ لوږې تندې نه به مړ شي اخر
لمغې سپین بږیرې مزدور ماته ویُل
دَ لونو کټې ته خو لاس نهٔ نیسي

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

دا هم دَ ځان سره دهوکه ده يوه
اوري ښځې چې مې په خوب اودهٔ شي
لاړې مې تېرې شي زهٔ ساه واخلمه

❁ ❁

وائي زهٔ خپل پالنګ ته ځان رسوم
نوره ښځې ايسارېدلې نهٔ شم
ستاسو کتهونو کښې کتمل شوي دي

❁ ❁

زهٔ له دروغو نه نفرت کومه
خو له وطنه چرته او تښتمه
خلق مې وژني که رښتيا وايمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته د کور لاره هم یاده نه ده
تا چې درونه د زندان لرې کړل
اوس به د زړه دردونه چرته اوړم

❀ ❀

څه که د شپې د بلا خوله وازه ده
خو زما لارې له راتللې نه شي
زه ستا د سترګو په رڼا پسې ځم

❀ ❀

دلته په یو حال کښې هم خبر نشته دی
څوک چې له غاره د نفرت راووځي
د محبت توره یې سر غوڅوي

Scanned by CamScanner

راباندې پوے ده ځکه مخ واړوي
که خپل غمونه ئې پېرزو کړل په ما
مړ به له ډېرې خوشحالۍ نه شمه

❀ ❀

تا ته ګناه نشته شيرينې زما
که ازمېښتونو نه په شاشوې دَ ژوند
چا په توده زمکه قدم ايخے دے

❀ ❀

يو اکاڼۍ ده ټول دَ مينې جهان
اوبڼ دهٔ بانهٔ چې اورکې پاسوي
ستورې په نيمه شپه اتڼ واچوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساه دانه اونه څې ویرېږمه زه

چې ستا تصویر سره خبرې کوم

مانه زما د زړه درزا هم ره شي

❀ ❀

ځان چې په ما هسې کوڼ کړے دے تا

آخر به خپله لاړه واخلمه زه

تر څو به تا ته اوازونه کوم

❀ ❀

چې ئې د زنې خال ته ګوتې نیسم

شیرینه ما باندې راسره غونډې شي

وائي زه سپینه یمه توره نه یم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما تصویر ته په ژړا کښې وائې
دَ تورو غرونو پناه شوې یې خو
ستا دَ راتلو خوبونه اوس هم وینم

❀ ❀

لوړ چې اوده شو له زما غېږه کښې
راسره غم شو ما ویل ځان سره
ستا پېغلتوب راته خبرې اونکړې

❀ ❀

ګنې نو ما به څه څهٔ نهٔ وو کړې
خو دَ رشتو مینې کښې راګیر داسې یم
خوب هم په خپله خوبه نهٔ وینمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

رب به دې روغه کړي شیریني زما
ستا بیماري که ډېره هم لویه وي
دَ رب دَ فضل وړاندې هیڅ هم نهٔ ده

دَ ذهنیت نهٔ خبر یمه بنسهٔ
رقیب چې ستا په حقله سوچ کوي نو
دا په ډېران اګربتۍ بلوي

زهٔ به ورځم دَ حادثو مخې له
که مې دَ ژوند اوربشه پاتې وي نو
دا تندرونه ما وژلې نهٔ شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما ویړوي د دروغژنو رښتیا
چې په اسمان کښې بجلي برق اوځي
نو طوفاني شپه نوره هم درنه شي

❁ ❁

لمسې نه تورې په لمن پورې شي
ځنو کورونو ته هم سیّب اونګي
چې د اوبو وتلو لار بنده شي

❁ ❁

کوم ه ښکلا دې وایه اوستایمه
ستا اننګي چې مړاوي مړاوي شي نو
د موسمونو نه خراج اخلي

Scanned by CamScanner

نور د سپرلو په ذکر نه ستړی وځم
واړه رنګونه چې راټول شي په ځلے
نو ترېنه ستا یوه ادا جوړه شي

❀ ❀

څه خپله لار نیسه پروا مه کوه
مانګے چې ځي د اوازونو په لور
نو سمندر ترېنه کشتۍ ډوبوي

❀ ❀

توره او ډال به غورځولي وو ما
خو چې غځېږي د حالاتو شپه نو
چاپېره پرق د اورکو اووینم

چې دَ بدن ورېږمې دې ښکل کړمه نو
بیا دَ ګلونو بڼ کښې نه ځایېږم
ما لوګې ځان سره والوزوي

❀ ❀

داسې دَ ګلې دَ چینې په غاړه
چې ستا ښائست راله آواز راکوي
زما سندرې به ګونګې ځنګه شي

❀ ❀

په خاموشۍ باندې ئې مه تېروځه
دَ فرېبونو مرحلې غوڅې کړه
چې زور پرې راشي نو آواز به کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه شوې دَ کلي او دَ ښار فاصلې
کمځې پرانستې جينکې را اوځي
او طوفانونه سر راپورته نهٔ کړي

❀ ❀

نمائشونه دَ جلوؤ مهٔ کوې
زمونږ دَ کلي دا کچه کورونه
دې طوفانونو ته دَ ټينګې نهٔ دي

❀ ❀

څوک ترېنه سترګې پرانستلے نهٔ شي
زمونږه چم ته دَ سندرو په ډاډ
هوا راوړي دَ لوپټو سپلونه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته چې ریښتیا باندې چپل بدلوې
شیرینې دې سوچ کښې راکښېښمه زه
د سلسلې دې رانه ورکه نه کړې

❀ ❀

اوس مې تصویر هم پیژندلے نه شم
په دوو درشلو مې نظر یوړلو
زه د خپل کور په دروازه ننه وځم

❀ ❀

اے د باران شپه دې جوړه هېره کړله
کچه کوټه چې څڅېدله په تا
او تا زما د کور زنځیر شرنګوه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کور کښې اک یو ازې ناست یمه زه
د کتاب پاڼې اړوم په څه
اوس مې په سترګو خوک لاسونه نږدي

❀ ❀

اوواڼي ستا خبرې نه ختمېږي
مور به زما میراته پاتې کړي ما
څم چې کونترو ته دانې واچوم

❀ ❀

بې شکه ته یې زما وهم ګڼه
خو زه په هیڅ هم باور نه کوم
ما د ګنجې لاس کښې ګو منځې لیدې ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما په مرۍ دَ غوا چاړهٔ رابښکله
خو چې مې ستا اوښکو ته پام اوکړو نو
خدائے شته زما نه کلیمه هېره شوه

❁ ❁

زهٔ به دَ درېو پورې هندسې شمارمه
تهٔ که دَ خپل مدار نه اونهٔ وتې
دَ خپل خاوند سر به دې غوڅ اووینې

❁ ❁

وایم چې شل دړزه دې زهٔ اُولم
توره چې لاس کښې دَ دښمن ورکوې
بیا ترې دَ سر خېر ونه غواړې ځله

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاتله ته که ما وژل غواړې نو
بسه په اخلاص راسره مینه اوکړه
زه په ګواښونو درکو نه مرمه

✿ ✿

زه په الوتې لوګې پسې تلم
لا رانیوه مې چې ازاده مې کړه
ما د مرغۍ خوله کښې مُلتې اولیده

✿ ✿

اوس مې دا خور وجود راټول خنګ کړم
چې ځانګې پکښې ولاړه وې سته
نن مې هم هاغه ایښه ماته کړه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذرې ذرې شې د ښکارې تمو پکه
ساکانې اوځې له تنکو پېغلو نه
ته چې د زانو په سېل ډزې کوې

✿ ✿

خدای شته چې ځان به په خامار اوچیچم
خو که مې یاد وې د ښائست مېن منې
ستا په کمڅو کښې به ګلاب نه ږدمه

✿ ✿

هر څه چې کېږې خو لندن ته نه ځم
د خپلې سور یوې خندا نه به زه
دغسې شل شل پی. ایچ. ډی. زار کړمه

Scanned by CamScanner

دا حادثه هم معمولي خو نه ده
پېغلې چې ما سره تصوير ويستلو
ګوره زما کېمره کښې ريل ختم شو

❁ ❁

ګام تر پښه ځنګه په خفګان واړوم
لکه دیټ مې ځان ته کلک اودروي
يوه لحظه کښې د پېړو قيصه ده

❁ ❁

شيريني تا چې ورته ګل لړه کړه
سينه خونړۍ شوله په واک کښې نه دے
د ګلي سرته خوله ماشومان ړوبوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګه راغلې يمه ستا کلي ته
شيرينۍ هيڅ رانه تپوس مه کوه
ما د خپل زړهٔ دپاسه خپې ايښې دي

❁ ❁

سر چې مې غوڅ کړې نو شيرينه زما
وايې زهٔ دا د وينو کربنه ګوردم
چې د درياب اوبه ئې چېرته اوړي

❁ ❁

وه لېونۍ له کوره مه راوځه
چاپېره کلي کښې سيلۍ الوزي
په تابه لاړه کښې لمن واړوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ستوماني لږه ويستل او غواړي

هوا ئې پاڼې پاڼې خور کړي وجود

د گل خندا هم حادثه ده د ژوند

❁ ❁

شيريني اوس او وايه څه او کړمه

ما د خپل زړهٔ د غل نه ژبه پرېکړه

خو ماته بيا هم اوازونه کوي

❁ ❁

پرون ده چې دغسې دې خلق رټي

درته به گفت قدرې چاکړې نهٔ وو

خو ستا په خوله کښې هم ژبه نشته

Scanned by CamScanner

اوس مې تنکۍ غوښتنې وس کښې نهٔ دي
که تا پرې ستر‌ګې راوېستلې وې نو
داړه به دومره په سر نهٔ ووختې

❀ ❀

دا سادګۍ ئې نشې تور په لمن
ګوره چې تېز باران کښې ښکلې جينۍ
دَ لوېټې دَ لاندې ځان پټوي

❀ ❀

پلار دې زما بابا ته ښه کړې دي
که ته زما په خوله باور نهٔ کوې
ورشه دَ مور نه دې پوښتنه اوکړه

خبره وړاندې نه پرېږدي بنده ده
داسې چې بوسو کښې اوبه بوځې نو
هسې نه ورستو ترې لانجه جوړه شي

❀ ❀

توپونه بنه نه وې نادانې جینه
که لاس او خپه دې لږه هم شي خطا
بیا به د سترګو لګېدو نه اوځې

❀ ❀

د کلي دا دستور مې خوښ نه شو لو
پېغلې کټوې په نغري پرېږدي او
د ګاونډي کره تنور لمبه کړي

آ چې انګړ کښې به چرګاوو کوو تا
او زه به تاسو کړه درغلمه
نو څومره ښه ختې به ترې جوړې شولې

❀ ❀

په زړه کښې ځان سره کړم ربېمه
دې کښې به خاورې ستړګې ورشي زما
پالنګ چې ته له شپې چغار کوې ستا

❀ ❀

خاورې څوک پوې شي په خوند ونو درګوند
زموږ وطن کښې چې سپېږلې راځې نو
لو به ده د مینې په اوګو سوره شي

دَ سینګکو غوندې ژوندون دے زما
توره تیارهٔ کښې پلوشې وېشمه
دَ ګلبدنو لاس کښې اور واخلمه

❀ ❀

نن یو سپین بږیرې پهٔ ژړا کښې ویل
لو نهٔ مې تښتي ایساربږي نهٔ اوس
بیا به طوطیان پهٔ کور کښې نهٔ ساتمه

❀ ❀

خاوُرې به ودهٔ زما قام او موې
اونهٔ چې هم دلته راپورتهٔ کړې سر
زلمي ئې څانګې پهٔ تبر ونو وهي

لا خو دې سترګې غړېدلې نه دي
د ژوند رنده به دې هوار داسې کړي
دا ستغې سپورې به له تا هېرې شي

د ژوند يوې غرمې دې زور اوبه کړو
دا حادثې خو به راځي او ځي به
او لا خو ستا د زنې خال تازه دے

يو د اتيا کالو سپين ږيري بوډا
ګورې په ډش باندې بربنډ فلمونه
او ناست دے لاسو کښې تسبې اړوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس چې د سیند په غاړه ناست یمه زه
او د اوبو چپې راتاوُ شي له ما
وایُم که ستا د زړهُ درزا ء تېزه شوه

❁ ❁

سترګې چې مانه اړولي دي تا
زهٔ د ساحل طرفته زور کومه
خو د دریاب چپې مې ځان سره وړي

❁ ❁

نن خو مې ټول بدن دړدونه کوي
شیرینې غېږه کښې مې کلک اونیسه
که ستومانۍ مې د وجود اوو تي

Scanned by CamScanner

تهٔ ګل فروشه، زهٔ مئين دَ ګلو

ستا او زما نظر کښې ډېر فرق دے

تهٔ په ښپېلي زهٔ په ښپېلو پسې ځم

❁ ❁

اووائې دا فضول خرڅې نهٔ منم

هاغه مېرمن مانه خفه ده په دې

هفته کښې دوه ورځې پانچې خورمه زهٔ

❁ ❁

ساده جينۍ ئې هسې ځان ولې خوري

هغوی دَ شمعې وجود څهٔ اوزغمي

څوک چې په ګلي کښې سکارهٔ پېټوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېغلې زلمي د ښار د پارک په خوله کښې

څومره د خپل مقام نه لاندې راځي

چې د موټر تورې شیشې خېژوي

❀ ❀

ځېنې د ژوندون غوښتنې نه پېژنو

خدای شته چې سل کاله په ورستو لاړو

موبز چې یوه ګېنټه ګهړۍ وړاندې کړه

❀ ❀

دا بې حسي به مانه ساه اوباسي

د ژوند احساس پکښې غور ځنګ نه کوي

ستا د ځوانۍ تصویر په خوب اوده دے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

رو رو مې تا نه اعتبار پاسېده
ستا محبت هم اخبارې بيان شو
دَ پروف خامه يکښې بلا ډېرې دي

❁ ❁

دَ ژوند په داسې مرحله کښې يمه
هر يو ماشوم چې راته اوخاندې نو
زما پرې مينه دَ بچو ماته شي

❁ ❁

چې يو طوطي مې بنديوان اوليدو
ويل مې ګس جوړ په پنجره کښې شومه
رب دې وزرې دَ چا نهٔ پرېکوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې په اسمان کوږې ورېځې راشي
ماته د هاغې چم قيصه ياده کړي
چې اوسېدونکي ئې سېلاب اوړي وو

❁ ❁

خدائے شته د کور مې دروازه نشته دے
خو زه راکښې په دې غريب کښې يمه
چې هواګانې ماته ور ډبوي

❁ ❁

زړه مې درزېږي چې ئې اونه وينم
د سميه او د نعمان مينه مې
په خپل حسان باندې هم ماته نه شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خيال او باسه ستوماني شيريني
څه بې حجابه دي دَ نمر پلوشې
ستا تصوير ونه په ديوال جوړوي

❁ ❁

درنې وريځې په اسمان شوې خورې
اوس دَ ځنګل نه په تلوار را اوځه
دلته دَ تندر غورزيدو ويره ده

❁ ❁

اے دَ رنګينې لوېټې مسې منې
ته چې اوده ئې او سيلۍ والوزي
ويم که هندو را نه کشميرې يوړلو

Scanned by CamScanner

د ګودرونه د ښائست بلبله
چې د اوبو څاڅکي را اولي په ما
نو چار چاپېر په ګلي اور پورې شي

❁ ❁

ته که سوره شوې د هوا په اوګه
خو د اثر نه مې وتلې نه شي
زما د اس رفتار به تالاندې کړي

❁ ❁

زه چې سر تور سر جينکۍ اووينم
په زړه کښې ځان سره ګرم ربمه
د وخت طوفان به مونږه چرته اوړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما له زما د سوال جواب راکړه ته
مېړمنې نیت که دې صفا وي د پېیں
بیا په وېښتو ولې حضاب نګوې

❁ ❁

تا چې زما په لاس دستخط کړے وو
داسې شو وران لکه دریاب د کلې
کچه کورونه په اوبو لاهو کړې

❁ ❁

ځان مې په اور پورې نیولے دے بس
که زما سوی مخ ته پام نه کوې
ما سره هیڅ نشته ثبوت د مینې

Scanned by CamScanner

مینې د زړې مازیګر کړمه زړه
تا چې سرې پوزې را غټې کړمه نو
یوه لحظه کښې ژوندانه ټپه ترې شوه

❋ ❋

غم زما زړه داسې خوړلے نه دے
ډېرې چې ځان پاندې خوار هم کړے دې
څو د خندا هغه چې زده نه شولو

❋ ❋

د غمه احساس به پېړه اوړي ما
پېغلې چې هسې هم تندې کړوي
وایم که ما ته سلامونه کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس که زهٔ مرمه خو خوازهٔ به وېښم
یوې کمزورې دَ انار اونې نن
یو زور اور طوفان په شا تمبوٗ

❀ ❀

نن مې جوړ بله خودکشي اوکړله
ستا لوېټې نه چې مغلر جوړ شولو
زما شمله نوره هم هسکه شوله

❀ ❀

دغه علت به تر ېته خنګه اوځي
دَ بېدارۍ نغمه چې وایمه زهٔ
زما دَ قام زلمي په خوب اوده شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ ګانړو ښار دې ګورې پام به کوې
بیا به خپل ځان راټول لولې نهٔ شم
ستا دَ سنګار آئینه ماته نهٔ شي

۞ ۞

دا خپل ښکاري قطرت به ما ډوبوي
چرته چې اووینم رواني اوبهٔ
ویم که په زانو پسې منډې وهم

۞ ۞

ګوتې په مروړې بیا، خوښې به نهٔ وي
زما رقیب دَ اوچې دم دې ګورې
وه لوګي په فاصله ترې اوسه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند دَ بقا دَ اندیښنو میوه ده
که دَ تخلیق شعور ښځې نهٔ لري
نو چرګه ولې په هاګو ناسته دي

دَ موسمونو جیس اوخوړې جوړ
دَ ښار ښځه بنګله چې تهٔ پرېږدې او
دَ کلي شاړ کور ته تړې کړه کوې

نو دَ کېبل تارونه مهٔ خوَروه
زما دَ ژوند تصویر ترې نهٔ سازېږي
ستا دَ تهذیب رنګونه ما اولیدل

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ کاڼو ښار دے ګورې پام به کوې
بیا به خپل ځان راتو لولے نهٔ شم
ستا دَ سنګار آئینه ماته نهٔ شي

❁ ❁

دا خپل ښکارې قطرت به ما ډوبوي
چرته چې اوویښم روانې اوبهٔ
ویم که په زاڼو پسې منډې وهم

❁ ❁

ګوتې په مروړې بیا، خوښې به نهٔ وي
زما رقیب دَ اوچې دم دے ګورې
وه لوګید په فاصله ترې اوسه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند دَ بقا دَ اندېښنو مېوه ده
که دَ تخلیق شعور ښخې نهُ لري
نوچرګه ولې په هاګو ناسته دي

❀ ❀

دَ موسمونو چیں اوخوړې جوړ
دَ ښار ټخه بنګله چې نهٔ پرېږدي او
دَ کلي شاړ کور ته ترې کړه کوي

❀ ❀

نور دَ کېبل تارونه مهٔ خوروه
زما دَ ژوند تصویر ترې نهٔ سازېږي
ستا دَ تهذیب رنګونه ما اولیدل

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دې دښمنو نه بهر راوځه
لا که خبرې يې زده کړې نهٔ دي
دَ غارونې مخو که مهٔ پرېکوه

✿ ✿

چې په ځنګل کښې په ما شپه راغله نو
سپوږمۍ دَ اونو منځ کښې ځان پټ کړلو
ځان ته دَ چا سترګې را يادې کړمه

✿ ✿

خدا ے شته زما دغه مطلب خو نه وو
ما چې در ياد کړو دَ مشکنو امېل
په تا نرۍ نرۍ خولې راغلله

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا صحبت کښې مې خپل ځان ګاڼه کړو
لاس کښې مې هیڅ نشته شیرینې زما
تا له ګجرې له کومې راوړمه زه

❀ ❀

ستا سادګۍ مې زړونه لېوني
ته له هغوي نه د خپل طمع کوې
څوک چې مدام ګلې کښې سپي جنګوي

❀ ❀

د انتظار لمحې قیامت وې ګلې
زه داسې څاڅکي ویلې شومه
لکه ګلاب چې څوک په اور اونیسي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ئې زما د پاره کور پرېښې وو
ا لېونی دومره بې وسه شوه چې
زما کتاب په کباړي خرڅوي

❀ ❀

د دوارو روغه اوس بلا ګرانه ده
لاره د ژوند ترې بېله کړې ده ما
وخت په یوه ځې زه په بله ځمه

❀ ❀

نن یو بوډا ته اېسنې اوویل
ستا د غوږونو وینته هم سپین شوخو
اوس هم د ښغلو په خندا تیروځې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ د صحرا غریب کښي ژوند تېروُ
خاورې سمون او خورې کاروَنه زموږ
ناست یوُ مدام له شګو پرې ی غږو

❀ ❀

نهٔ زور منو او نهٔ زیاتے کوو موږ
واوره د امن په غریب کښي ورکه
موږ ته د باز منسوکې نهٔ پرېکوو

❀ ❀

تازه تازه وي د دالان سپورې ته
پازهٔ ئې مراوې کړې د نمر پلوشې
بېغلې زموږ د مېې پلانې غونډې دي

Scanned by CamScanner

ښکاره کوم ئې د ځوانۍ رنګونه
زه د فطرت ناوې د لاسه نیسم
او په ډولۍ کښې ئې د خیال کښېنوم

❁ ❁

شیرینې ګرځم د کلام لارو کښې
چې ستا د ژوند غمې رایادې شي نو
د ګورو اونو بڼ کښې اور واخلمه

❁ ❁

او منه سر به دې د ښو لاندې کړم
په ښځ فریب کښې راګیر به سه نه
زه د مارانو نسل ښه پېژنم

که یو څو ورځې وي برداشت به کړم
زه دومره لویه سینه هم نه لرم
چې تل به ستا ماشوم له پېره ورکوم

❁ ❁

زه د ګناه بازار ته هم تللې وم
خو چې د مور اوښکې رایادې شوې
توبه مې اوویسته واپس راغلمه

❁ ❁

لار پېکنې نه موې د نمر پلوشې
تازه هوا پېکنې بېخې نه لګي
د ژوند په داسې تاخانې کښې اوسو

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په تشو کتو اور لمبه شي
خو هاغه وخت کښې د پښتو چې ته وي
د ښار درزيان چې دی له ناپ اخلي

❀ ❀

د اباد ی پکښې درک نه لګي
د ښ مخانو اوازو نه اورم
په ما په داسې ځاے کښې شپه راغلله

❀ ❀

اوس زه د کلي په ناموس باندې مرم
ما چې مې لور بنګل کړه په دواړو مخو
یې د دنیا سیلاب کښې ورک شومه زه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ پلوشو سفر دې وړاندې ځي خو
دَ ښائستونو دَ سپوږمۍ انتظار
زما په څنګ تورې حلقې جوړوي

✿ ✿

ستا په يادونو کښې مې ژوند خوندي شو
دا دَ درياب دَ سر نقشونه نه دي
چې حادثې يې دَ ځان سره وړي

✿ ✿

شيريني ستا خو ځلوبۍ خوبنې وي
چې خپلې بدې ورځ ته اوګورمه
نو زما سپوږمه نمرۍ هم اوښلي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هېڅ پابندي چې په تا نهٔ لګوي
مخ کښې هر وکې راوتلي دي ستا
تهٔ دَ خاوند ازاد خيالۍ يو ړلې

❁ ❁

منم چې تهٔ ما سره مينه کوې
خو زهٔ دې بيا هم خپلولے نهٔ شم
ستاسو دَ کور چار ديوارۍ ننګه دے

❁ ❁

هېڅ ازادي راته حاصلې نهٔ شوې
وضاحتونو کښې مو ژوند تېر شولو
مونږ ه په يو بل اعتماد نهٔ کوؤ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېغلې وېل خپلو همزولو ته نن
چې د ښکارې د سترګو شمع مړه شي
هله په خپل پالنګ کښې خوب اوکړمه

❀ ❀

ته د کابل يوه ساده پېغله يې
زه خوشحال بابا چې نزدې راځي خو
څه! د بابا پو زه دې مه پرېکوه

❀ ❀

د ښار مېرمنې ته خبر يې که نه
د يو مزدور سترې ستومانه وجود
څو مره دمه شي چې ستا کور اوينې

Scanned by CamScanner

څې منډې ترې مې د ژوند سترې کړې
سترګو نه ستا تصوير را وړاندې کړمه
زه د وختونو له چکر نه اوځم

❁ ❁

اوس زه ځځله په ځان شک کومه
ټول راته وائي بد عمله يې ته
مينې زما د ځي ګونه ورانه کړه

❁ ❁

ما دې په سر لوئې دعوې کړې وې
خو تا زما د لاسه لاس رابښکلو
اوس زه په کوم تاخ کښې هاګه واچوم

په شرق دې اولګي رسمونه د بنار
چې د کمرې کړکۍ مې بېرته کړله
ما د هوسۍ کټ کښې ميلو اوليدۀ

❁ ❁

څومره بسياره دے درياب د مينې
وېم که ما تخت د سليمان قبضه کړو
پېغلې چې تا ماله ټافي راکړله

❁ ❁

د يوې پېغلې بې وسې مې وژنې
تنده ماتېږي نه زما د نظر
ناوې که ټوله د کالو ډکه شي

تهٔ راته خاندې خو شیرینې زما
دَ ژوند له خېږ نه مې باور پاسوې
ستا په کمڅو کښې چې ګلاب مړاوې شي

✿ ✿

دَ هر سپرلي دَ موسېدو نه مخکښې
مونږ دَ نختر دَ اونو کُر کړے وو
ددې سړک غاړې خالي ولې شوې

✿ ✿

بوټې چې دي لښ هم په اوډو پرېوځي
لکه دَ چرګې اوازـ نه کوي
تهٔ دَ تخلیق عذاب زغملے نهٔ شې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وا وره راغلې چې ساختني له يې ته
سترګې له تا نه څکه نه اوباسم
چې دغه سترګې دې ويستل غوارمه

❀ ❀

زر ده چې شاړې شي چېرې د کلي
اوس که زلمي چرته يو ځاے اوسيږم
خپله درنه او د بل سپکه واځې

❀ ❀

سر تورې مه راځه زموږ کلي ته
تا چې په کومه زمکه خپه ايښې ده
هلته د خلقو نه ځايې اوتې دي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ مرګ په خوله یاندې دَ ژوند زیرې دے
هلته چې ستا سترګې اننګې اوبو شو
دلته دَ کاڼو نه شغلې اووتې

❀ ❀

دَ ښار بې حسه مرمرینې پیغلې
کله چې ستا بدن خوَله اونیسې
وېم که خوک بُت دَ سومنات لامبوي

❀ ❀

یوې ښارې راته سلګوکینې ویل
تا ته زموږ دَ ژوند پته نشته
هره دَ ښار جینۍ خرابه نهٔ وي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ سمندر څپې شمارلې دي چا
زما دَ غم ما نه تپوس مهٔ کوه
چې ته حساب کتاب کښې تېر نهٔ وځې

اوخاندې ماته، لېونۍ اووائي
ځان دَ ژوندون سختو ته ځکه نیسم
دَ غرهٔ لمنه کښې چینې را اوځي

دَ احساساتو ژبه مهٔ کونګوه
دَ خوشحالو اظهار دَ ځان دپاره
دا ګسه اکاني ضروري نهٔ کښې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان مې د ژوند پنجره کښې بند لیدلو
چې د وجدان دروازه بېرته شوله
ما د زړګونو کالو لار سر کړله

✿ ✿

ښکله به حق د چارا لاندې کړمه
ما د ربل ګاډي د پایو منځه کښې
د یو مزدور د سر ټوټې اولیدې

✿ ✿

جوړې زما ضمیر په حق اورسېد
ګوره چاپېره اذانو نه کښېږي
خو د خپل ځائے نه هرو رېق نه وهم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خولې له يې نهٔ راوړمه ورزم کوي
تا چې د سود په مال خيرات کړے دے
په ما حرام شه، د خنزير غوښه شه

❁ ❁

لمسي بې ځايه انديښنو اوخوړې
ګنې نو ستا نه ګېر چاپېره شيريني
قلا هم تاوُ ده او رڼا هم شته دے

❁ ❁

تبه که ستا سر ته ختلې نهٔ ده
پرېږده د مينې په جواب کښې به تا
د خپل کاکا زوے ته کنځل نهٔ کول

Scanned by CamScanner

اُف څه ټپه شیرینه وائي
دَ هائیکو خو ئې جواب نشته دے
څوک دې اظهار غوندې غزل اولیکي

هره موقع دَ لویو ټوقو نهٔ وي
کار چې وران اوکړې نو نخرې مهٔ کوه
هسې نه تاله په مرۍ غلے شم

زما ناموس له هرڅه مخکښې دے خو
دَ خپل قامت پروا دې هم اونکړه
دا مې په کم فهم کښې تصویر ځایوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما درته خپل خون درېځنبلې دے خو
دومره را اووایه تښيېږي زما
ته مې دَ ژوند جواز په څه ردکوې

❁ ❁

څه لېونتيارې خپله لاره نيسه
ته ورته ځکنبي ورستو کېږې څله
سپي به په تا پسې زنځير اوشلوي

❁ ❁

څاپېره ګورم او قدم اخلمه
زهٔ دَ ناموس ساتلو غم کښې مدام
تل دَ بنکارې دَسترګو لارڅارمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا شخصیت دَ اوبو څک دے منه
څه که دَ خپل خاوند ناموس نهٔ شولې
بیا آخر ښځه ځان ته وائې په څه

❁ ❁

آ چې له ورایه به ئې زهٔ اولیدم
او ناګهانه به ئې خوله ګونګه شوه
اوس دَ طوطې په شان خبرې کوې

❁ ❁

وېم که څوک ما باندې کوږې ورَوي
دَ پښتنو ښځې چې اووینمه
دَ ډګړګې دپاسه خپې واړوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

منم زما دَ سوي مخ شیرینې
ښځې په تا باندې اثر نشته خو
ګل دې په لاس کښې پاڼې پاڼې شولو

❀ ❀

یو پنجابي راته پېغور کوي چې
اُ پښتنه پېغله مدام ما سره
دَ سیکس موضوع باندې خبرې کوې

❀ ❀

پېغلې چې نن ستا دَ دُرشل مخې ته
ماتې ټرندې دي دَ بکسونو پرتې
چا جوړ دَ خپله کوره غلا کړې ده

Scanned by CamScanner

د کائنات د ذرې ذرې درزاء یمه خو
چې ستا د سترګو رڼائي ته شي
وایم که غار کښې د تیږو بندي یم

❀ ❀

ګوتې چې شمارمه په سوچ کښې ورک یم
شین یې ماته لیونے مهٔ وایه
دا خو زهٔ ستا بې وفایۍ یادوم

❀ ❀

ستا د فریب له ژوند نه مرګ بنهٔ ګڼم
د سمندر ځپو ته ځان سپارمه
خو د کاغذ کشتۍ کښې نهٔ کېنمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هایټکو ناوې خبره واوره
اوښکه زما دَ بدن تهوله وینه
خو زما قام نه اورکې پرقوه

❀ ❀

شین ېې رب دې په امان کښې لره
ستا به دا اوښکې له ینهو اوځې شې
خو زه به ځاځکې ځاځکې ویلې شمه

❀ ❀

دَ موضوعاتو لمڅ کې نشته خو
ستا دَ بنا دُست لمن ځې نه پرېږدمه
په ژوند دَ مینې حکومت غوارمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هر مانځه نه پس دعا غواړي دا
مات يې کړي ربه دَ دښمن لاسونه
زما جانان ته چې تاوان رسوي

❀ ❀

واوره دَ خور او لور ناموس ساتمه
بيا دا سي ما پاندې راتېره نهٔ شي
کنې نيزه کينې به دې سر پورته کړم

❀ ❀

دَ ښار او بو درنه لښه اووېسته
شور چې شي ساز، په سوره ننوځي
تا خو دَ سر دپاسه سر نهٔ مته

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس مې په سترګو باندې ښهٔ نهٔ لګي
ستا ځانګېدلې پرتوغانې خاورې شه
دَ مخ سرخې دې په اوبو يوړلې

تهٔ چې ځې ځې خبرې کوې
زما جانان زما نيازبينې ځيه
وړمه چې په دواړو مخو ښکل کړمه تا

اوس راته خپل زخمونه ښائې ځله
چې په يو ځائے کېنې ګړه وړه جوړ شي نو
بيا پکښې هر څوک په غونډ سکو لګي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس به سنګار له د ځان چرته درومې
تا چې په کاڼي زما مخ ویشتلو
نو اینه دې د کور ماته کړله

❁ ❁

پوزه دې پرې مه شه د قام لېونې
دا ته د کلي په دې ښاره لاړه
اووا یه هر مازیګر چرته زغلې

❁ ❁

د ژوند د هرې کشالې سمون وې
لږ به دې ماته انتظار کړے وے
دومره د لوے توپ ضرورت خو نه وو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسمان ته رسم په غور ځنګ د مینې
ځان راته خدایګو شاه زاده ښکاره شي
ما چې شیرینه په پنړوس اولې

❀ ❀

دغه شعور ورله ورکړے دے چا
ښکاري چې کوته په کوترې کېږدي نو
پس شي له اونو نه مارغان والوځي

❀ ❀

ما د تاوان سودا خو نهٔ ده کړې
ورک چې د زلفو په ځنګل کښې شمه
د بینا ستونو خزانې اوموم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ ښائستونو خوب که هم اووینم
دَ ازغکو ترنځې اوبهٔ اوڅکمه
لمبې دَ ځوانۍ په خوبونو پوځ نهٔ شومه

❁ ❁

دَ مورولۍ جذبه دې ستا یمه زهٔ
تهٔ چې پردې ماشومان هم اووینې
ستا له سینو نه دَ پیو دارې اوځې

❁ ❁

دَ کور کارونه در ته پښو پراته دي
غریبه پېغله یې سنګار مهٔ کوه
ستا په قسمت کښې شاه زاده نشته دے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه ناروا پېغله ده ماته وائي
ستا په سينه به ټکوم منګولې
خو داسې کلک رانه مړوند مه نيسه

❁ ❁

زېړکې زېړکې، سلګۍ سلګۍ شيرينې
ما د پېښو پنجو کښې خوب ليدلو
چې ښر ځانو راته خولې وازې کړې

❁ ❁

ستا د رښتيا خبرو تاب نه لرم
نور درله ځې له درتلې نه شمه
زه به د کوم کوم سوال جواب درکوم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوچ تار به ستا په بدن پاتې نهٔ کړې
څو مره وير به زې په ځان، خورم خود ې نه
يو څو شيبې کېته، شيبې دې بس

❀ ❀

مينه رښتيا دَ بدن وينه اوڅکې
لا ستا دَ کور مخې ته ناست نهٔ ومه
زړهٔ مې ستومان، ځې مې مېږې مېږې شوې

❀ ❀

ځه ليشتينکې مخ دې ورک شه، زغله
ا دَ چينار چينار قامت مېږمنه
تا په کمځو کېنې او ږانده نکړې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهٔ تقدس دَ مینې نهٔ رد کوم
خو ما چې چا باندې باور کړے دے
هغهٔ مې سترګو نه راتجهٔ اورې دې

❀ ❀

بُت دَ رنګونو زما نهٔ دے پکار
زهٔ په ستائنه دَ ګل څهٔ اوکړمه
چې خوشبوئیانې رانه لار بدلوي

❀ ❀

تورو ځچو راکښې لشې پرېښې دې
اوس چې اوږدهٔ بانهٔ رابرندشي په ما
زما بدن باندې وینبستهٔ اودروي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاندي خوانده خوانده راګوري مدام
دوه قاتلاني دي راځي راپسي
ځان له د چا په توره سرغوڅ کړمه

۞ ۞

د سترګو تور دي د غزل مطلع کړم
داسي راتول راتول تقسیم شومه زه
لکه د کاڼي په منځ نیم شومه زه

۞ ۞

د ارام سپوږمۍ مې حلواق تېر وي
ډېره که اونه د صحرا ګوره ده
د ژوند په لاسو کښې د مرګ توره ده

Scanned by CamScanner

اوس هاغه کور سپوږې دَ شال څرته دے
چې ستا په مخ، زما په زړهٔ مېشته وه
او وايه ستا دَ زنې خال څرته دے

❁ ❁

ددې ماحول جادو کښې کېږه نهٔ شي
چې دَ هَوا رفتار کمېږي دلې
رو رو چې دَ سمند رتېزې شي

❁ ❁

راشه په ساه ساه کښې مې ستا مینه ده
ستا که باور نهٔ وي زما په ژبه
زما دَ زړهٔ درزا ته غوږ اونیسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس دَ سکښې مابنام تصویر جوړوم
چې ستاځواني ته دړنزدې غونډې شوم
زهٔ دَ لمبې دَ سر لوګې غونډې شوم

❀ ❀

ستا دَ ښائست خمار چې چلے دے جوړ
ګنې که زهر ئې په تن کښې نهٔ وي
دَ اباسین په خوله کښې څګ ولې دے

❀ ❀

سیلۍ چې کلې کښې راوالوتله
چړګو وزرو کښې راټول کړه بچې
ژوند دَ نسلونو دَ بقا نامه ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خفه په خپله تنهايي نه يمه
خو ساه مې اوځي چې د کور او نه کښې
زه د مرغۍ بچې پوازې وېنم

❁ ❁

د اوريښتل بلاک په اور دلان کښې
زه چې په هرې زاويې کورمه
د قاتلانو ستر کو شيش کښې يمه

❁ ❁

د غم چپې د سرې ځې ورانوي
د يوې مور ژړا ليدلې ده ما
اوس د مرغانو بچي نه رانيسم

Scanned by CamScanner

زما اواز به دې زړه ته اوچوې
ما په شوکېس کښې اېښودلے نهٔ شي
څهٔ ډېکورېشن پیس خو نهٔ یمه زهٔ

سم راته ښکارې دَ پښتون ښځې دې
اول دې ماته رابېره کړې او
روستو بیا راشې تا په شا ټپوې

زما دَ مرګ نه سترګه نهٔ رپي خو
چې حادثې لاره کښې اووینمه
نو دَ جهاز نه په چترۍ دانګمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګکیا وي توله ورځ کاروانه کوي
خو د جذبو په ژبه نه پوهېږي
ما د روبوټ سره وادۀ کړے دے

❁ ❁

زما کتاب څې جینکۍ اولولي
اووائي دا زلمے په څرته وینو
دۀ خو زمونږه نه بېږې ویستې دي

❁ ❁

لوږه د مینې په مرۍ غلې شوه
ماته ئې سپوره ډوډۍ کېښودله
بیغلې ښځیله پراتې اوخوړې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیرینې مه څه دغوبل مخې له
بېغې له مېنځه تر ینه ځان اوباسه
چې تماشګیې د نخښې مېنځ نه اولي

❀ ❀

د ژوند پایه څه ناروا تېزه ده
دا هم زما دوه تصویرونه دي خو
دواړو کښې هېڅ مناسبت نشته دے

❀ ❀

رانه یه ساه ډېره په سخته اوځي
وړنے چې ما نو د نیائست سېرمنې
بیا د ګلونو ډالۍ مه راکوه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په شرق دې ګټه او تاوان اوګي
د ګل ورېږمې چې پیکښې اور اخلي
دا سې وطن دې په سیلاب لاهو شي

❁ ❁

زما سینه کښې ئې خپل سر پټ کړلو
زړهٔ ته مې نوره هم راجخته شوله
ویل ئې مه ځه ما پیریان ویړوي

❁ ❁

دلته د هر چا په تندي ګونجې دي
ژوند ته هسې چې د خندا ورغني
زهٔ د کاغذ ګلونه هم نه ګڼم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اُ که همّام دے که سعود، اسامه

که فائقه که ثوبیه که سعد

ټول مې دَ مینې دَ اسمان ستورې دي

❁ ❁

دَ لوئے قدرت مالکه ما اوبخښه

که اراده مې نهٔ وه جرم خو دے

دَ خپلې مور غاړې شهید کړے دے ما

❁ ❁

رانه غزوه دَ بدر هیره نهٔ ده

که اٰخرې ساه کانې هم اخلمه

زهٔ به دَ خدائے لارکښې جهاد کومه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه خپره پخې نه یم خوشحاله اوکړمه
ستا په لاسونو کښې چنجې اونشي
په خپله مور هم ګوزارونه کوي

❀ ❀

ډېر لوئ کړاو غواړي يو واله دَسوچ
خېر که مې ښځه په مزاج نه رسي
زه خو لا مور هم پېژندلې نه یم

❀ ❀

زه دَ خپل قام دانشوران پېژنم
زما په سوال به غلي پاتې شي تهول
او دَ سګرېټ نه به لوګي پورته کړي

Scanned by CamScanner

درته چې ګورم د خالونو په داغ
د اوښکو زهر مې مړی په رسوي
اسمان د ستورو اوړه خونهٔ ده

✿ ✿

کم اصلي ښځې نه دي اوسانه رب
خدائے شته که مړه ئې کړي خونهٔ سمبړي
د سپي لکۍ به د چا پلار نېغه کړي

✿ ✿

ما چاله سترګي توري کړي نهٔ دي
پېغلي زما په لمن داغ لګوي
رانجهٔ چې پوري کړي نو ژاړي خله

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

پېغلې وېيُل لاړمه ډوبه شومه
زړهٔ په چا سېزي دَ موټر مالکان
بیا به زهٔ لفتې دَچا نه نهٔ غواړمه

❀ ❀

دا څنګه نښهٔ دَ غاړې غورځي زما
سنګسار سنګسار مې شي احساس دَ وجود
زهٔ چې ماشوم لور له پړق ورکړمه

❀ ❀

ماتم ماتم شوه دَ ساحل سندره
زما جونګړه جوړ سېزلې ده چا
ما دَ دریاب په سر اېرې اولیدې

رانه خوبونه تښتولي دي تا
دا څه پېريان در باندې ناست دي آخر
په نيمه شپه چې ستا نه چغې اوځي

✿ ✿

ځکه زهٔ ستا په خوله باور نهٔ کوم
که تا ته ياد شي نازنينې پېغلې
تا به مين کا توکنې ټکي کوله

✿ ✿

بې حيا يې وېرې مو ځواني خاورې کړه
سرته رسېږې نه کاروانه د ژوند
پېغلې راځه چې دواړه مينه اوکړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

منم خوږې اوبه دي ځ سپوږي دي
خو دې پړاو ته دَ راتلو نه وړاندې
وړ مې دَ خپله ځانه اور وړستې مې

❁ ❁

تا چې زما تصویر په مخ بنسکل کړلو
وینې مې ټول بدن کښې جوش اوهـ ـه
سمندرونه مې دَ خیال سپوږي شو

❁ ❁

په شوګیرو باندې ستومانیو اوس
بیګاه مو ټوله شپه خبرې اوکړې
خو پټ مو اوساتل دَ زړهٔ حالونه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په لمنه باندې داغ نښته دے
دا خو سپوږمۍ خپله ځواني تا سره
یو ځو ساعته امانت ایښې ده

❁ ❁

د کوکو پرېشر دې سپوا دے بلا
ساده جینۍ اور ورته مه تېزوه
په چم کلاونده کښې چرته به اونځوي

❁ ❁

زه بې وسې باندې یقین نه لرم
د خپو د لاندې په ئې زمکه خو وي
که د غریب په سر اسمان نښته دے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېغلو سيندونو ته منګي مه اوړئ
څو ک ساه لرونکي ئې ډوب کړي دي جوړ
دا چې اوبه بوړ بوړکې جوړوي

❀ ❀

چې پرسېدلې مې زما اووينې
تو په خندا اووائې ژاړې څله
راځه چې زړه درله ژبې ماته کړم

❀ ❀

دَ بد نصيبو په دې وران کلي کښې
مرغان چې جالې جوړوي شين يې
دَ طوفانونو علامې ښكاره شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هر يو گل دَ زړهٔ سندره يمه
دَ خپل احساس په درته ځهٔ وايمه
ستا دَ ساګانو دَ ورمو نامه ده

❁ ❁

چې منړې تر ړې هنګامې جوړې شي
څوک بې ګناه ږکنبې په سر اوګې
لارو کوڅو کښې دړغې مه کوه

❁ ❁

تورو شپيلو نه چې لوګې پورته شي
ويمه که ورځ مې دَ وادهٔ ده ګنې
زما ياران ما په پالنګ خښوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړ په دې کلي کښې سړي نشته دے
چې دَ چا څه زړهٔ غواړي هاغه کوي
چرګه یانګ اووائي ځرګ ها واچوي

❀ ❀

زما سندرې خوندي کړي دي چا
ځان نه بلا په فاصله پروت یمه
راته نزدې نهٔ شې میراته یه شې

❀ ❀

زهٔ په خپل ځان کښې راتوليږمه نه
نن دې جوړ خوب دَ بېغلتوب اوليدهٔ
ستا په بدن کښې ستا جامې تنګې شوې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ حاسدانو په زړهٔ اور بلوه
ګوره به، هر څه چې وي، غم مهٔ کوه
او خاندہ ګلګه راتہ غاړه وځه

❁ ❁

دا دَ قیامت ورځه چې هم نهٔ ده نو
چا جوړې زمکې ته خبرې کړې دي
ګنې نو میاندې خپل چې ولې خوري

❁ ❁

ستا دَ ښپښ ببو شرنګ چې واورمه نو
په نیمه شپه دَ کټ نه پاسمه زهٔ
او دَ چینې غاړې له ځان رسوم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې کښې زه یو منطق هم نه منمه
او منه دا به زما وهم وي خو
زه هندوانې سره شو ملې نه ځکمه

❁ ❁

د سامري نسل او سېږي دلې
که یې په خپلو سترګو هم اووینې
د څخې اواز یې به غوږ نه اورې

❁ ❁

دنګې ځوانۍ دې د اسمان څوکه کړم
چې ابوالهول ته مخامخ شومه زه
نو ستا عظمت راته راورانده شولو

Scanned by CamScanner

حُسن په پاڼو کښې دانغاړمه نه
ستا تصویر ونه په ګلدان کښې ږدمه
څه لیونی زهٔ په البم څهٔ کوم

❀ ❀

دا خوب به نهٔ وینې چې ښکېل به شمه
له څانګې څانګې چې مې الوځوې
یوه مرغۍ یم پورته سېل به شمه

❀ ❀

زنځیر موګې، موګې زنځیر اوخوړهٔ
تعبیر مې خوب، خوب مې تعبیر اوخوړهٔ
نن دې ویښو رانه تصویر اوخوړهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځه که څې کښې په غځه دې ښبه
دومره مې زور په زړه کښې پاتې نه دے
چې اوس به زهٔ تا ته جولۍ نیسمه

❀ ❀

په خط کښې لیکې جوړې هېره دې کړم
بلا زورلے یم دَ مینې تبې
راشه زما دواړه وخکی اووتل

❀ ❀

ته په خوراک کښې ولې خیال نهٔ کوې
لا خو دِ شپږ میاشتې هم نهٔ دي شوي
ستا دَ وادهٔ جوړه په تا تنګه شوه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په جولۍ کښې به خوار ژړا دراولم
دا ستا ځواني که د صحرا تنده شي
نو زه به اوښه د ګجورې شمه

❁ ❁

څه که یې ځلې کړو د ژوندون حادثو
زمونږ زمکې، اسمانونه بیل دي
تاسو خیرات غواړئ مونږ مینې ویشو

❁ ❁

راسره دومره مینه هم مه کوه
څوک چې له کوره په سفر اوځي نو
بیا په مړه ګېډه خوراک نه کوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیریني ډېر زر په واپس راشمه
داسې ېښوکښې اوښکې مه څلوه
دَ اسمان ستورې درنه غلا اونکړې

❀ ❀

مینه تر منځه فاصلې ورکوي
چې دَ پښو لو په چم کښې ساه واخلمه
ستا دَ بدن وږمې مې ځان سره وړې

❀ ❀

کټه په هر حال کښې لم ستا برخه ده
ټول عظمتونه دَ اسمان لاندې کړې
چې ستا دا بربند بانړه وسله غورځوې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینه دَ ژوند هره تیارهٔ تمبوي
ستا دَ نظر مسکې مسکې پلوشې
ما ته په لار کښې اورګي پرقوي

دل ته دَ وینو سېلاب ولې راشي
ددې وطن وږمه وږمه خاوره خو
مدام ګلونه دَ چامبېل شوکوي

تهٔ دَ ګلاب دَ ګل ښائست ستایه خو
ستا اننګي چې پرخه پرخه شي نو
داړه سپرلی درته په خپو پرېوځي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا اواره زلفې چې تک ورکړي نو
ړک شي له زهرو نه وجود د هوا
بیا چې څوک ساه اخلي نو ساتړي اوځي

ډېر شرپسنده چنګیالي خلق دي
اوس که له تندې مرمه مړ دې شمه
خو زهٔ د دې کلي اوبهٔ نهٔ څکمه

زهٔ بې ګناه چا سره جیړه نهٔ کوم
تا که لګه ببره کړې نهٔ وه
نو داګرېوان به دې شلېدلے نهٔ وے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا د بدن خوله دې اوبهیږي
څه که اسمان درباندې اور وروي
خو ـښ پوهږ به رانه پورې نکړې

❁ ❁

را پورته کېږه چې انګنې ته او څو
راځه باران د پشکال ورېږي
که مو ګرمکې د بدن ماتې شي

❁ ❁

ته خفه کېږه مه شیرینې زما
که دا ژورې په ما خولې لګوي
د بدن وینه به صفا شي زما

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ دومره پېغلو دَ زړهٔ سر یمه زهٔ
که دَ یوې نامه مې هم واخسته
ستا دَ تصویر نه به لمبې پورته شي

❀ ❀

څاسره وخت کوم دے چې مونږ اووینې
ټوله دنیا دَځان په غم اخته ده
راځه بلبلې راتږ غاړه ووځه

❀ ❀

دَ اسمان ستورې راته غوږ کښې واڼې
په خپلو سترګو کښې ئې خال دے څکه
زما په سینه لمن داغ ګوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما دومره ښکلې جینۍ نهٔ وه لیدې
زهٔ هم انسان یم اخر زړهٔ لرمه
خطا مې نهٔ وه که خطا شومه زهٔ

❀ ❀

دَ محبت بلا چلونه راځي
خو دَ پښتون کور کښې پیدا یمه زهٔ
دَ پېغلو ژوند برباد وے نهٔ شم

❀ ❀

مینه مو نهٔ پرېږدي دَ شپې تیاره کښې
که دَ اوبو په لاښ کښې م ناست یُو خو
راپسې ستورې او سپوږمۍ رازغلي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا که ستنې کړې پېلوشې دَ نظر

زړهٔ به زرغون نهٔ کړې دَ ژوند فصلونه

بیا به په دې للمه باران اونهٔ شي

❁ ❁

ارمان په غېږ کښې دَ ارمان ورک شولو

ما نهٔ دَ لاس کړ بنیو کښې ځان ورک شولو

دَ زړهٔ درزا رپسې مې لار چرته شم

❁ ❁

زما لباس په ما کښې تنګ خو نهٔ دے

ژوند دَ نولي او دَ مارجنګ خو نهٔ دے

کېږ به تر څو په دې فریب کښې یمه

Scanned by CamScanner

دَ کیتهس سندرې اورېدلې دي ما
ما دَ غالب شاعرې هم لوستې ده
ستا دَ یوې خندا جواب نهٔ لري

❁ ❁

دَ ژوند صحرا کښې دَ ښائست میرمنې
تا چې په کومه لار دمه کړې ده
تر ښه روانې دي چینې دَ مینې

❁ ❁

دَ اینې په مخ سرخي چرته وي
چې دا شفق شفق ګلونه سپړي
دا پرې هم ستا دَ اننګو سپوږې دي

ساده جینۍ ده وائي مه ویرېږه
ستا نه خو زړه زیاته زړه وره یمه
په هېږي نه چې دا مې څه اوویل

❁ ❁

دَ پېغلتوب مستي دې ډوبه نهٔ کړي
دا خو بېړۍ چا سره کړې نهٔ اولي
دَ سمندر اوبو ته ټوپ مهٔ وهه

❁ ❁

ماتې پېسې چې جېب کښې نهٔ لرې نو
ځان داسې څنګښې څنګښې نهٔ کوه
ګنې نو لوټې به درله مات کړمه زهٔ

ما پکښې عکس د لېونتوب اولیده
سوچ کښې مې ورکه شوه د ژوند اینه
زه چې بېدار شمه، ما خوب اولیده

❁ ❁

حُسن په هر ماحول کښې خیال ساتي خپل
چې فرښتو ترې لاس نیوے کړے دے
اکمل ماله د هسپتال نرسه ده

❁ ❁

سپوږمۍ که تا خپله هاله ماته کړه
اسمان ته وایه لاړې ډوب ئې کړې
ستورې د سیند تل کښې هم سترګې وهي

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

څهٔ ازمېښتونه یې دَ ژوند دانیسي
ګنې نو زړهٔ نه یې لمبې پورته شي
مور چې دَ تي نه خپل ماشوم پرېکوي

❁ ❁

ستا دَ نظر مستي لاهو نه کړې، ما
زړهٔ کښې مې مینه غورځنګونه کوي
او سمندر سره روان یمه زهٔ

❁ ❁

غاوره پېغله خپل غرور ډوبه کړه
چې لېوني سپي خوله ورواچوله
اوس یې په کېږه کښې کوترې شوې دي

Scanned by CamScanner

سرۀ لوپټه دې په ما مۀ غوړوه

ویښ یږم ما نه چرته هېره نۀ شې

زما نظر څه سېلانے غوندې دے

ګڼ اخترونه شي چاپېره له ما

دَ صائمې دَ سترګو پرق چې وائې

روژه کښې سیّد الابرار شوے دے

تۀ په ماڼۍ کښې دَ جنت مېشتۀ يې

دَ ناعمې خندا ته پام اوکړه لږ

خپل ځان تۀ زړۀ کښې فرښتې ښخوې

بېرته دَ کور دروازه مهٔ ساته اوس
نوې فتنې ترې رابرخېږه نهٔ شي
بیا چا پېه زمکه کښې غنم اوکرل

❁ ❁

راکوره مهٔ دا به احسان وي په ما
ادا کوي به څوک ددې کفاره
ستا په کتو زما روژه ماته شوه

❁ ❁

بیا به زهٔ تا سره په سېل نهٔ اوځم
تا دَ وړې کمبل کښې اونغښته ځان
واوره په ما تمامه شپه وریده

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا نه چې زه ورته کتے نشم ، خو
میاندې که خیال دَ خپل ناموس ساتي نو
بیا دې زامنو له وادهٔ نهٔ کوي

❀ ❀

زهٔ دَ رومان یوه سندره یمه
زما دَ ژوند په هره لار الوځي
ځرخکې ، زاڼې ، لوګړ ، بلبلې

❀ ❀

ستا دَ انصاف شمله راټیټه مهٔ شه
خو اوس په دې کښې به ځوک څهٔ اووائي
لېوانو مات کړل دَ هوسو بچوړي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

مونږ ئې حقونه په سر سترګو منو
خو ښځې نهٔ سپارو طوفان ته دَ ژوند
څوک دَ هوسۍ په اوږو بارنهٔ اوړي

❁ ❁

ماچې پرې ټول عمرخېل ځان خوړلو
لکۍ ببره کړې چې ما اووینې
کرسۍ کېنې تاؤ شې رانه ځې واړوې

❁ ❁

هڅې به دې لاس کېنې برکت رانشې
دَ پلار په ځې چې تکېدلې ئې تهٔ
یاد ئې ساته څوک به دې ځې نهٔ کوې

Scanned by CamScanner

سر مې قلم نه کړې منصف د وطن
د ګلو لښته چې راغاړه وته
اوس مې په ساه ساه کښې وزږې د ګل

❀ ❀

ته د هاتهي غوږ کښې اوده ولې ئې
چې په لستوڼې کښې ماران ساتې نو
ځان به ستا په خود کښې اوبنګېږې

❀ ❀

چا ئې د زړه درزا لیدلې نه ده
ا شازادګۍ قرانګو ما یادوې
بندې چې په تاج کښې د طاوس وزرې

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اومنه دا ډېره سپېره لوبه ده
بیا به هم تا ته د ژوند لارې نیسي
خپلو بچو سره شطرنج مه کوه

❀ ❀

دومره په مینه مینه مه راګوره
هسې نه ورانه ترېنه سازه نه شي
ښځې زما توره کښې زنګ نښته دے

❀ ❀

د بدمعاشانو ښار دے غږ مه کوه
که کمزورې ښایم نو مړ به مې کړي
توپېره مې ځکه په چمبا ایښې ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شاعر چاپ کتابونه

(۱) د رڼا سپوږمۍ ، پښتو شاعري ، ۱۹۹۱ء
(۲) ہم آئینوں کے قیدی ، اردو شاعری ، ۱۹۹۳ء
(۳) ستړګو کښې خوب د ګودر پاتې نه شو ، پښتو شاعري ۱۹۹۶ء
روميے ایوارډ یافته چاچا کريم بخش ایوارډ ۱۹۹۶ء
(۴) راته غوږ ونو کښې ښکرۍ شرنګوي ، د پښتو هائيکو مجموعه ، ۱۹۹۸ء
(۵) گرفت ، اردو شاعری ، ۱۹۹۹ء
(۶) کاڼي د ګل په لاس کښې خوندنه کوي ، د پښتو هائيکو مجموعه ، ۲۰۰۰ء
(۷) اوازونه او دائرې ، پښتو تنقيد ، ۲۰۰۱ء
(۸) په ساحل د نظر ، پښتو شاعري ، ۲۰۰۲ء
(۹) ستا د خوانۍ تصوير په خوب اوده دے ، د پښتو هائيکو مجموعه ، ۲۰۰۳ء

چاپ ته تيار

(۱) رضا ہمدانی احوال وآثار ، اردو تحقیق (پی۔ایچ۔ڈی مقالہ)
(۲) نیا اور پرانا غالب ، اردو تنقید
(۳) هائيکو او پښتنه هائيکو ، تنقيد و تحقيق ۔

Scanned by CamScanner

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library